

La pronúncia de les marques:

Caracterització de la pronúncia de marques comercials
per part de parlants joves del català central

Marc López Roura

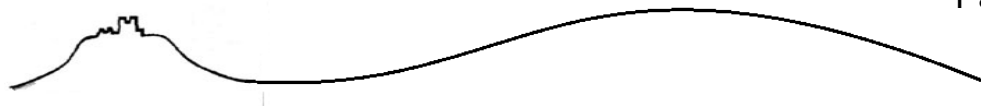
Grau en Llengua i Literatura Catalanes

Tutora: Blanca Palmada

Facultat de Lletres: Universitat de
Girona

6 de juny de 2014

Agraeixo efusivament als meus companys del laboratori els bons moments que m'han brindat: Roser, Íngrid, Núria, Óscar, David i Blanca.

1. Introducció	3
2. La naturalesa lingüística dels noms de marques comercials	4
3. La pronúncia normativa i la pronúncia real	6
3.1. La pronúncia normativa	7
3.2. Pronúncia real	14
3.2.1. SÍL·LABES POC FREQÜENTS	14
3.2.2. SONS D'ALTRES LLENGÜES	16
3.2.3. VOCALISME EN MANLLEUS	17
3.2.4. CONSONANTISME EN MANLLEUS	21
3.2.5. LA POSICIÓ DE L'ACCENT	23
4. Metodologia	26
5. Anàlisi de les pronúncies	31
6. Conclusions	98
7. Bibliografia	102

1. Introducció

L'idea que inspira la realització d'aquest treball neix de l'interès per estudiar la pronúncia de les marques comercials en els parlants catalans. Avui en dia, en un món globalitzat en el qual apareixen freqüentment nous conceptes i nous productes, la llengua ha de vetllar per la seva preservació i s'ha d'adaptar també a les noves situacions. Després d'observar que en el món virtual estan apareixent munts d'articles, publicacions i vídeos sobre com s'han de pronunciar els noms de diferents marques de cotxes, de roba, d'electrodomèstics, etc. El meu objectiu és el de realitzar un petit exercici per tal d'obtenir dades fonològiques. Concretament, em vull centrar en la pronúncia de les marques comercials d'un grup de parlants del català de l'Institut Castell d'Estela d'Amer. Amb aquest treball es pretén encetar una recerca per obtenir informació sobre el tractament normatiu i real d'aquest tipus de mots, per acabar realitzant aquest cas pràctic que ocuparà una part molt més important del treball. Un altre objectiu d'aquest treball és el d'elaborar un corpus lingüístic (vegeu annex 2), en el qual els sons i les seves transcripcions estiguin ordenats per paraules i de manera interactiva es pugui realitzar l'escolta dels arxius d'àudio dels parlants.

2. La naturalesa lingüística dels noms de marques comercials

Els noms de marques comercials que estudiem són noms propis d'altres llengües. Si ens centrem en la pronunciació d'aquests mots, convé adonar-se que la seva incorporació a la llengua catalana comporta la introducció d'un seguit d'elements que alteren la lògica habitual de la fonologia de la llengua. Aquesta excepcionalitat afecta tant l'estructura sil·làbica i accentual com les característiques dels sons i els processos que els afecten. En molts casos, serà possible una adaptació del mot que no requerirà grans canvis en la forma original. En d'altres, però, registrarà canvis radicals que afectaran tant l'estructura prosòdica com la segmental.

Al marge de quin sigui l'ús preferit per uns i altres autors, el cert és que aquests mots admeten una caracterització que pot ser coherent amb la denominació de manlleus, préstecs o estrangerismes. En la mesura que se solen correspondre a productes o realitats noves, admeten també classificació com a neologismes. En aquest treball no entrarem a discutir l'etiqueta que més s'escau a aquests mots. En tot cas, es farà evident durant el treball que no sempre es comporten de la mateixa manera. En alguns casos, els mots s'adapten només superficialment, i en d'altres pateixen canvis més de fons. El cas extrem és el que ha donat lloc a mots com *cel·lo* i *clínex*, que s'han convertit en mots comuns de la llengua parlada. Així, *cel·lo* correspon a la forma abreujada de la popular cinta adhesiva de la marca *Cello-Tape* i ha esdevingut un mot comú quan s'ha utilitzat per referir-se a productes de característiques similars. El mateix procés es pot observar a *clínex* (Kleenex), genèric per 'mocador de paper' o *Coca-Cola*, per 'beguda de cola'.

L'explicació de fins a quin punt un mot de marca comercial pot arribar a incorporar-se al sistema de la llengua requereix fer referència a molts aspectes

de tipus sociocultural i d'altra mena que ens portarien molt lluny dels objectius d'aquest treball.

3. La pronúncia normativa i la pronúncia real

La primera qüestió que s'ha de plantejar en relació a la pronúncia de les marques comercials és la diferenciació necessària entre la pronúncia real i la pronúncia normativa. És clau adonar-se de la diferent naturalesa de l'una i l'altra. D'una banda, la pronúncia real obeeix a la lògica general de la llengua i registra en bona mesura els processos fonològics bàsics del sistema. De l'altra, la pronúncia normativa respon a opcions preestablertes que s'han decidit i es controlen tècnicament.

Les pronúncies que són objecte d'aquest estudi corresponen en tot els casos a pronúncies reals, i l'anàlisi que en farem tindrà per tant en compte el marc general de la fonologia de la llengua. Tot i això, pensem que convé presentar prèviament els aspectes centrals de la pronúncia normativa, perquè condicionen en part la pronúncia real en la mesura que actuen com a referent i també perquè defineixen un sistema més o menys coherent que té parcialment en compte l'ús real.

Cal aclarir que la pretensió d'aquest treball no són de tractar els distints dialectes de la llengua i per tant en tot moment es referirem sols al català central, variant dialectal dels parlants entrevistats.

3.1. La pronúncia normativa

Els mots de marques comercials estrangeres no pertanyen a la llengua catalana i per això no formen part de la gramàtica ni del diccionari normatiu. Això no obstant, hi ha textos de naturalesa normativa que discuteixen el tractament que han de rebre i fan propostes d'adaptació de les pronúncies. Considerarem breument la posició que adopten l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), el TERMCAT i la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA).

Institut d'Estudis Catalans (IEC)

Deixant clar que els mots de marques comercials estrangeres tenen com a base un nom propi, que s'ha de poder reconèixer internacionalment, l'Institut els reconeix com a manlleus no adaptats (Secció Filològica IEC, 1996).

Al no ser acceptats per l'Institut d'Estudis Catalans, tampoc patiran cap mena d'adaptació ni gràfica ni fonològica per tal d'incorporar-se a la llengua catalana ni seran recollits als diccionaris normatius. El que diu l'Institut sobre aquests estrangerismes no adaptats és que “hauran de dur indicació de la seva llengua d'origen”. Per aquesta raó, no en tocarem ni la seva grafia ni la seva pronúncia, ja que la més correcta serà la que més s'apropi a la fonologia original del mot.

L'IEC però, no ens proporciona cap mena d'informació de com podem acostar-nos a la pronúncia d'origen del mot. Això comporta dificultats als parlants, sobretot partint de la idea que aquest mot prové d'una llengua que té sons nous fora l'àmbit de l'inventari català que ens suposaran dificultats de pronúncia. El fet de no normalitzar aquestes pronúncies comportarà que aparegui un alt grau de variabilitat entre aquestes i que sorgeixin pronúncies vistes com “errònies” o “dolentes”. Aquestes apareixeran sovint en el moment que es facin servir segones o terceres llengües en l'adaptació fonològica del mot.

Pel que fa a l'acceptació de manlleus, recordem que, és l'Institut qui te l'autoritat d'admetre'ls i davant d'aquesta situació el criteri predominant és el de "recórrer a una alternativa catalana formada a partir dels recursos interns de la llengua" (Secció Filològica, 1996).

Resulta encertada l'opció de no incorporar els noms de les marques comercials a la llengua catalana, perquè llavors entrariem en aquells casos extrems com els de *cel·lo* o *Coca-Cola*, que partint d'un nom propi es converteixen en un mot comú. La incorporació d'aquests noms a la llengua es vista com un fenomen negatiu que pot contribuir a la pèrdua de vocabulari genuí de la llengua catalana i de qualsevol altra.

Tot i que l'IEC no diu res sobre quina ha de ser la pronúncia que dugui la "indicació de la llengua d'origen" a la nova *Gramàtica Normativa* (IEC, esborrany provisional) apareixen apunts de recomanació de pronúncies. En la major part dels casos aquestes recomanacions fan referència a errors freqüents dels parlants que s'allunyen de la pronúncia genuïna o es diferencien de l'estàndard oral. En aquests apunts trobem també pronúncies preferibles o recomanables pel que fa a mots cultes i els coneguts com a manlleus lèxics. A continuació s'han extret alguns apunts del text normatiu que resultaran útils per a l'anàlisi dels casos en el desenvolupament d'aquest treball:

- Es prefereix l'obertura en mots que presenten vacil·lacions pel que a la pronúncia de les vocals mitjanes [e]/[ɛ] i [o]/[ɔ].
- En els parlars en què es constata una certa vacil·lació entre les pronúncies vocàliques reduïdes (amb [ə] i [u] i les no reduïdes (amb [e] i [o], respectivament) en síl·laba posttònica, la pronúncia amb [ə] i [u] (d'acord amb els sistema vocàlic àton dels parlars orientals) és la més apropiada. Això passa amb mots com *REN*[ə]/ *REN*[ə], *UNESC*[u]/ *UNESC*[o] o formes trucades com *te*[ə]/ *te*[e] o *class*[ə]/ *class*[e].

- Resulten problemàtiques les obertures complexes del tipus *ps*, *pt*, *pn*, *gn* i *mn* que apareixen gràficament en l'inici d'uns quants manlleus lèxics i cultismes. A causa de la dificultat de pronúncia aquests mots es pronuncien elidint el primer element, menys en el grup *ps* en el qual cal mantenir-lo. Ex: [n]eumàtic, [n]om, [t]olomeu, [n]eumotècnic, en canvi [ps]icòleg i [ps]iquiatria.
- Altres dificultats articulatòries, justifiquen que, en els mots que tenien originàriament un grup inicial amb *s* més consonant oclusiva, s'hagi introduït una *e* de suport, que permet sil·labificar el grup i evitar l'obertura de coda complexa. Això passa en mots com *escola*, *esport* i *espai* i també en la pronúncia de manlleus lèxics no adaptats com ara [ə]stop o [ə]spin.
- En mots patrimonials catalans no existeix la consonant [w] pròpia dels diftongs en posició inicial. Aquesta es presenta sols en manlleus lèxics i sigles: *web*, *whisky*, *uadi*, *UEFA*.
- No són admissibles els desplaçaments d'accent que intenten imitar l'accentuació castellana.

TERMCAT

L'organisme oficial de terminologia de la llengua catalana, ajustant-se als criteris normatius de l'IEC, considera també que no caldria incorporar al sistema lingüístic els manlleus procedents de marques registrades (TERMCAT, 2005). Recordem que el centre de terminologia de la llengua catalana es crea el 1985 pel IEC i la Generalitat de Catalunya, per tant els seus criteris sempre s'ajustaran als textos normatius de la llengua catalana regularitzats pel IEC.

En el document explicatiu de *Manlleus i calcs* (TERMCAT, 2005) es recomana també buscar una forma alternativa que es pugui aplicar a tots els productes

semblants per evitar casos extrems del tipus *cel·lo*, seguint d'aquesta manera els paràmetres de l'Institut.

Tot i tractar-se d'un cas excepcional, TERMCAT fa un apunt sobre aquests casos en els quals el nom propi del producte s'acaba popularitzant de tal manera que pot acabar formant part del lèxic comú. En són exemples els mots: *Discman*®→cd de butxaca, *Tetra-Brik*®→bric, *Post-it*®→nota adhesiva, *Velcro*®→veta adherent o *Carpule*® → cartutx d'anestèsia, i com s'observa amb els exemples TERMCAT s'ocupa de trobar aquella "alternativa interna formada a partir de recursos interns de la llengua".

Pel que fa a la pronúncia d'aquests mots, TERMCAT ajustant-se a la normativa diu que: "És habitual que les formes manllevades no adaptades gràficament es pronúnciïn respectant alguns trets fonètics de la llengua d'origen, en la mesura en què es coneixen o és factible"(TERMCAT, 2005). Aquest apunt s'explica perquè TERMCAT és conscient que amb l'ús i el pas del temps aquests mots es generalitzen i en la major part dels casos es realitza una adaptació progressiva de la pronúncia per part dels parlants. Si aquests no coneixen els trets fonètics de la llengua d'origen als quals TERMCAT es refereix, lògicament n'agafaran de propis de la seva llengua que els permetin acostar-se a pronúncies similars.

De la mateixa manera que ho fa l'IEC, el centre terminològic, ens adverteix d'evitar la difusió de pronúncies preses de la fonètica de llengües interposades. L'exemple que ens faciliten és la pronúncia aguda del mot **tabulé*, agafada del francès que actua com a llengua interposada, indicant que la pronúncia correcta és la plana de l'àrab *tabule*.

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA)

La Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) estableix el marc editorial, el marc lingüístic i les normes periodístiques i professionals dels diversos mitjans que la integren: televisió, ràdio, internet i altres plataformes. Ens interessa especialment el seu tractament davant la pronúncia de marques registrades i mots propis d'altres llengües, perquè aquests influeixen en gran part a la pronúncia que llavors realitzaran els parlants.

La CCMA vetlla per la normalització a través d'un llibre d'estil (CCMA, 2010) que és complementat pel portal lingüístic ÉsaDir (2006), el seu marc de treball es basa en consolidar un model de llengua basat en la correcció i l'adequació, fent front a les noves qüestions que apareixen dia a dia en els mitjans audiovisuals.

El referent normatiu per establir la llengua dels mitjans és l'IEC, tot i que la CCMA es permet certes llibertats i recull algunes solucions no normatives com *barco* o *sisplau*, que reconeixen d'ús general. Això és degut a la variació de registres que recullen els mitjans de comunicació audiovisual, clarament no seran permeses aquestes solucions en registres estrictament formals.

La postura que pren la CCMA respecte a la pronúncia d'estrangerismes és que s'ha de realitzar "acostant-nos a la pronúncia original a partir dels sons que ens són propis i no ens resulten difícils de pronunciar" seguint doncs el patró de l'IEC com fa TERMCAT. La diferència respecte als altres organismes és que s'incorporen nous sons a l'inventari fonètic de la llengua per tal de millorar la pronúncia dels mots estrangers i es faciliten alguns mecanismes d'ajuda per realitzar sons o estructures no genuïnes del català.

- S'incorpora el so el fricatiu velar KH [χ] (de *jefe* en castellà o *Bach* en alemany).

- S'incorpora i el fricatiu dental TH [θ] (de *tooth* en anglès o *zapato* en castellà).
- Es tracta com a propi el so de la hac aspirada [h] en les interjeccions del tipus *ehem* o *ha, ha*.
- En pronúncies més acurades s'afegiran també a l'inventari de sons els sons vocàlics [œ], [ø], [y] i el so consonàntic [v] (que forma part de l'inventari del català, però que en general substituïm per [b] o [β], segons correspongui, ja que no és un so distintiu en totes les varietats de la nostra llengua).
- La vocal epentètica [ə] serà la vocal de suport en paraules que tenen consonants sil·làbiques en la llengua d'origen ja que el català no en té.
- Es farà ús de la neutra quan no es sàpiga pronunciar el nom amb consonant sil·làbica.
- S'evitarà la interferència de terceres llengües que forcen una pronúncia que no és ni genuïna ni original.

Un cop considerades les opinions adoptades per l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), el centre de terminologia de Catalunya (TERMCAT) i la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) es dedueix que:

- Els noms propis de marques registrades no s'han d'incorporar a la llengua que els manlleua.
- La pronúncia més adequada d'aquests mots és la més pròxima a la pronúncia d'origen, sempre i quan tinguem els mecanismes suficients per poder-la realitzar.
- Per acostar-nos a la pronúncia d'origen, en alguns casos haurem de fer ús de sons que no pertanyen a l'inventari de sons del català. Alguns d'ells els coneixerem per l'adquisició o coneixement de segones llengües com el castellà ([θ] i [χ]).

- Per facilitar la pronúncia d'aquests mots en alguns casos s'haurà de fer ús de mecanismes propis com la inserció de la [ə] en segments sil·làbics no pronunciables pels catalanoparlants.
- S'ha d'evitar la interferència de terceres llengües en l'adquisició de la fonologia del mot manllevat.

3.2. Pronúncia real

Hem afirmat que la pronúncia real de les marques és principalment un reflex dels processos fonològics regulars de la llengua, i més endavant formularem les nostres hipòtesis en relació a aquest fet. En tractar de la pronúncia real no exposarem però el conjunt de la fonologia del català sinó que ens fixarem en aquells aspectes que poden condicionar la manera com els processos generals s'apliquen als mots que estudiem. No hi ha pràcticament cap estudi que analitzi el cas concret de la pronúncia de les marques comercials en català, però sí que en tenim que fan referència als estrangerismes en general.

Dins d'aquest apartat es tracten i s'expliquen fenòmens i processos que es donen en la pronúncia dels manlleus, partint de la informació recopilada en els estudis realitzats pels especialistes. Es tractaran les síl·labes poc freqüents en català i els mecanismes que adopta la llengua davant d'aquestes, els fenòmens que afecten al consonantisme (assimilacions, ensordiments, etc.) i també al vocalisme (reducció vocàlica), els sons que no pertanyen a l'inventari català ([x] i [θ]) i finalment es parlarà del desplaçament de l'accent i la seva adaptació al cas català.

3.2.1. SÍL·LABES POC FREQUENTS (processos d'inserció i elisió)

En català, quan ens trobem amb un mot original que comença amb un grup consonàntic que no es pot sil·labificar, s'insereix una vocal de suport o s'elideix la primera consonant del mot, això és indefugible (Lloret, 2002). La inserció de segments no lèxics o l'elisió són mecanismes del català per reparar una estructura sil·làbica no acceptable.

Els parlants del català presenten problemes per pronunciar síl·labes del tipus CCC perquè en el català no existeix aquesta estructura sil·làbica. Per aquesta

raó, els parlants del català presenten problemes al pronunciar paraules d'altres llengües com *vprog* [fprók] (del rus) ja que no hi ha cap mot en català que comenci per [fpr]. Tampoc existeixen en català combinacions d'essa més consonant a principi de mot (*scuola*, *spina*), tot i haver-hi estructures sil·làbiques CCV (*gra*, *ple*, *cru*), en aquest cas són les seqüències de sons *sp-*, *sc-*, *sl-*, *sr-* les que presenten dificultats de pronúncia per no formar part del català.

Davant d'aquests casos el català ha desenvolupat mecanismes per tal de facilitar la pronúncia d'aquests mots no genuïns. En el cas que el mot estranger comenci per una sil·libant més una altra consonant (generalment oclusiva) s'hi afegeix la vocal de suport (*speaker* [əspíkər], *Fnac* [əvnák]). Això és el que passa amb els mots italians com *scuola* i amb molts de llatinismes cultes que en la grafia conserven la seva forma original. En canvi, si el mot estranger comença per un altre grup consonàntic, com la paraula russa *vprog*, la tendència més generalitzada és de reduir-lo elidint el primer segment [prók] o *Knoor* [nór].

Pel que fa al procés d'inserció, trobem tot un seguit d'exemples de distintes llengües com: [ə]spot, [ə]Strauss, [ə]spray, [ə]stop o [ə]slalom. En aquests casos, el català insereix el paradigma del català central [ə], que és el menys marcat, com a suport per poder realitzar la pronúncia d'aquesta tipologia de mots. Quan ens trobem en aquests tipus de processos la tendència és d'agafar els paradigmes menys marcats de cada llengua, com a segments de suport.

Dels mots que pateixen el procés d'inserció, hi ha un grup de préstecs que per la seva antiguitat i pel seu ús reiterat per part dels parlants, s'han acabat adaptant excepcionalment al català en forma i so (*e-sport* (anglès, *sport*), *e-slip* (anglès, *slip*) o *e-sprint* (anglès, *sprint*).

El que és més freqüent però, és que trobem noms, en gran part propis, que no han alterat la grafia original, però que la seva pronúncia s'ha adaptat parcialment al català, amb la col·locació d'aquesta neutra [ə]. En són alguns exemples:

[ə]striptease (de l'anglès), [ə]statu quo (del llatí), [ə]Snobby, [ə]Spielberg, [ə]Sprite, [ə]Sputnik i [ə]Fnac.

El procés d'elisió té lloc en mots estrangers que contenen obertures inicials no acceptables en català, en aquests casos la pròpia llengua ha creat un mecanisme per facilitar-ne la pronúncia que consisteix en elidir la primera consonant.

Aquest procés es dona en l'adaptació d'alguns mots cultes de tipus *ps-* (com en *psiquiatre* [sikiátrə]), *pn-* (com en *pneumàtic* [nəwmátik], *gn-* (com en *gnom* [nóm]), etc.

També es produeix en noms propis d'altres llengües en els quals es fa una simplificació del grup inicial en català, com a *Pfarr* [fór] (pintor alemany), *Ptaff* [fáf] (matemàtic alemany), *Pfeiffer* [féjfer] (actriu), *Knorr* [nór] (marca de sopes) o *Kneipp* [nájp] (marca de caramels).

3.2.2. SONS D'ALTRES LLENGÜES (incorporació del so [x] i el [θ] a l'inventari fonològic)

En l'adquisició de formes manllevades, pel que fa al sistema consonàntic, hi ha una adaptació sistemàtica dels sons de les altres llengües a la distribució segmental catalana. Això passa amb les erres franceses que no són pronunciables pels parlants catalans i per això no s'han conservat en els gal·licismes manllevats.

Una altra cosa que pot ocórrer, és que el català hagi manllevat sons d'altres sistemes, aquest cas es dona amb la pronúncia de la *j* [x] i de la *z* [θ]. Fonemes manllevats del sistema espanyol. Aquests nous fonemes ens seran útils per pronunciar mots manllevats no adaptats de l'espanyol tant com per pronunciar

mots manlevats d'altres llengües que tinguin incorporats aquests fonemes (Cabré, 2002).

El so [x] ens serveix per adaptar o reproduir un so fricatiu velar sord, faringal o glotal de qualsevol llengua estrangera. El podem trobar en molts mots anglesos iniciats per *h* aspirada i manlleus de l'àrab. *Hobby* [xóβi], *juerga* [xwéryə] o *jalar* [xelá] en són alguns exemples.

El so [θ] ens serveix per adaptar o reproduir un so fricatiu dental sord. La seva tendència d'ús no és tant generalitzada, de fet els catalans solem cometre l'error de canviar el so de la [θ] pel de la [z] quan parlem en castellà en paraules com: [zébɾa], [zapáto], [zínko] i [zóo]. Aquest so ens servirà però per realitzar la pronúncia acurada de mots provinents del francès o l'anglès com *zombie* i *necesser*, ja que el so forma part de l'inventari fonètic d'aquestes llengües. Recordem que el so [θ] és un so molt habitual a la llengua anglesa i que apareix en mots com *thanks* [θæŋks] 'gràcies', *health* hélθ 'salut' o *theatre* [θíətər] 'teatre'. Per altra banda, són varies les marques comercials espanyoles que han arribat a les nostres pronúncies amb el so [θ] incorporat. Per posar un exemple, l'associació *ONCE* [ónθe] que es pronúncia completament a la castellana o la cadena televisiva *Telecinco* [teleθínko].

3.2.3. VOCALISME EN MANLLEUS

El sistema català central converteix les cinc vocals diferenciades ortogràficament en set en posició tònica [a, ε, e, i, ɔ, o, u] però només tres en posició àtona [ə, i, u]. Aquest fenomen és el que es coneix com la reducció vocàlica.

Representació ortogràfica:	a	e	i	o	u		
	↓	↙ ↘	↓	↙ ↘	↓		
Vocalisme en posició tònica:	a	ɛ	e	ɪ	ɔ	o	u
	↘	↓	↙	↓	↘	↓	↙
Vocalisme en posició àtona:		ə	i			u	

Aquest és el vocalisme genuí del català, però el vocalisme no es comporta de la mateixa manera quan els parlants del català pronuncien mots manllevats o estrangerismes. Cabré ens ho exemplifica amb uns quants exemples:

pesto [pésto]	gueto [géto]
Tere [tére]	Montse [mónse]
cole (col·legi) [kóle]	UNESCO [unésko]
Beethoven [betóβen]	Boston [bóston]
Volvo [bólβo]	demo [démo]
Irene [iréne]	container [kontáiner]

(Font: Cabré, 2002)

Si observem els exemples, veiem que en context àton les vocals no es redueixen a [ə,i,u] com marca la reducció vocàlica, i aquestes es pronuncien tancades. Per altra costat, en context tònic la tendència és que les vocals mitjanes no es pronunciiïn mai obertes [ɛ, ɔ] i es pronunciiïn gairebé sempre tancades [e,o].

Recasens atribuïa aquests dos fenòmens a la influència en general de la llengua castellana (Recasens, 1993). Però si tenim en compte alguns mots com: *pago*, *regalo*, *estreno*, *barco*, *caldo*, *abono*, *Francisco* o *Jacinto*, que s'han adaptat completament a la fonètica catalana (*pag[u]*, *regal[u]*, *barc[u]*) la influència del castellà no és l'única culpable d'aquest fenomen. A continuació, s'explica el punt de vista de Cabré (2002) amb l'objectiu d'extreure'n conclusions.

En els mots manllevats, el català desenvolupa un mecanisme intern d'adaptació de mots que afecta a les vocals mitjanes àtones i tòniques:

- En el sistema àton [ə, e, i, o, u], amb usos molt excepcionals de la neutra.
- Pel que fa a la posició tònica es presenten els sons [i, e, ε, a, o, ɔ, u] amb restriccions específiques sobre l'aparició de les vocals mitjanes obertes [ε, ɔ] que apareixen més aviat poc.

Les vocals mitjanes en context àton tendeixen a interpretar-se com a tancades com passa a *REN*[e] i no pas *REN*[ə] que seria una pronúncia més adaptada al català.

Cabré, ho interpreta com un intent d'acostament i fidelització per part del parlant a la llengua d'origen. En aquest cas, els parlants entendrien la neutralització de les tres vocals [ə, i, u] com un allunyament excessiu de la llengua d'origen, recordem que la fonètica dels manlleus moltes vegades s'interpreta a partir de la forma escrita que ens arriba.

En context tònic, les vocals mitjanes es divideixen en dues variants: les que segueixen el patró de la llengua que són més aviat poques i les que no el segueixen. La variant que segueix el patró de la llengua catalana fa la pronúncia de les vocals mitjanes oberta mentre que l'altra la fa tancada. Vegem a continuació en quins contextos apareixen:

Pronúncia oberta seguint el patró de la llengua en:

- Mots aguts que acaben en consonant: *minu*[ε]t, *ved*[ε]t, *Budap*[ε]st, *Nova* ɣ[ɔ]rk, *Reps*[ɔ]l o *sh*[ɔ]rts.
- La majoria de mots plans i esdrúixols: *T*[ε]xas, *Calif*[ɔ]rnia, *V*[ε]nus, *b*[ɔ]dy o *p*[ɔ]puli.
- Mots aguts que acaben amb –e de manera excepcional, com la pronúncia de: *caf*[ε], *comit*[ε] o *obo*[ε]. Cal advertir, que sol haver-hi vacil·lacions entre la pronúncia d'[ε] i [e], en aquest tipus de mots, sobretot en l'àrea de Barcelona en la qual existeix molta variació.

Pronúncia tancada no seguint el patró de la llengua catalana:

- Els mots aguts que acaben amb –e (majoritàriament gal·licismes) es pronuncien amb [e] tancada, són els exemples de: *beb[e]*, *canap[e]*, *consom[e]*, *pur[e]* o *ximpanz[e]*. Es tracta de mots que constitueixen excepcions morfològiques perquè no tenen /n/ final a la forma fonològica i per tant, [n] no apareix a la forma plural.
- Mots aguts que tenen [e] o [o] en posició posttònica: *h[e]rpes*, *l[e]ne*, *V[o]lvo* o *c[o]lon*.

En algunes ocasions es presenten casos en els quals les vocals es comporten de manera diferent, una es redueix i l'altra no. En són exemples els mots manllevats: *p[ə]rceb[e]*, *[ə]stèr[eo]* i *[ə]spòns[o]r*. Observem que en aquests es redueix sols la primera vocal i les altres no. Són mots molt excepcionals que han estat parcialment adaptats. És un fenomen que posa també en evidència el caràcter d'estrangerisme del mot.

En altres casos, es pot demostrar que hi ha una correlació entre la reducció vocàlica parcial de les vocals mitjanes en posició àtona i l'aparició de les vocals mitjanes tòniques tancades, si més no per a un gran nombre de parlants. Cabré, ho mostra a través d'exemples en els quals els parlants que fan la pronúncia oberta de les vocals mitjanes [ɔ] i [ɛ], apliquen la reducció vocàlica en context àton; mentre que els que en context tònic pronuncien [e] i [o] no redueixen a neutra [ə] en context àton.

[kóktəl]/ [kóktel]
[móðəm]/ [móðem]
[nóβəl]/ [nóβel]
[póstər]/ [póster]
[rémfə]/ [rémfel]

(Font: Cabré, 2002)

3.2.4. CONSONANTISME EN MANLLEUS

Existeixen processos del català que ens apareixeran sistemàticament, en la pronúncia tant de mots de la pròpia llengua com a estrangers. A continuació es fa una breu explicació de com pot afectar l'ensordiment a final de mot, la elisió o no de la ròtica final i la pronúncia de la hac aspirada en els mots manllevats.

Ensordiment a final de mot:

En català les obstruents a final de mot són sordes. És un tret que es comparteix en totes les varietats geogràfiques de la llengua catalana (Recasens, 1993:170-171). La justificació de Recasens és que es presenten dificultats en el manteniment de la vibració dels plec glotal quan el nivell intraoral és més elevat i el nivell subglotal és massa baix, cosa que dificulta l'emissió d'una oclusiva sonora. Vegem alguns exemples:

[p]: *adop*[p], *àra*[p], *nya*[p], *ser*[p]
[t]: *càndi*[t], *Alfre*[t], *pare*[t], *mos*[t]
[k]: *càsti*[k], *pedago*[k], *àne*[k], *amar*[k]
[f]: *ser*[f], *tu*[f], *bu*[f], *conser*[f]
[s]: *mo*[s], *na*[s], *fel*[s], *diver*[s]
[ʃ]: *dibu*[ʃ], *co*[ʃ], *gui*[ʃ], *fe*[ʃ]
(Font: Pradilla, 2002)

Hi ha però altres llengües excepcionals, com l'anglès, que poden presentar també obstruents sonores a final de mot:

<i>do</i> [g] 'gos'	<i>ca</i> [dʒ] 'gàbia'
<i>la</i> [b] 'laboratori'	<i>pa</i> [dʒ] 'pàgina'
<i>mu</i> [d] 'fang'	<i>a</i> [dʒ] 'edat'
<i>brí</i> [dʒ] 'pont'	

El fenomen que es dona, fruit d'aquesta diferència fonològica entre el català i l'anglès, és que quan es pronúncia un manlleu anglès s'adapta sistemàticament al català i s'ensordeix l'obstruent a fi de mot.

	anglès	català
<i>club</i>	[kléb]	[klúp]
<i>pub</i>	[péb]	[páp]/ [púp]
<i>Cambridge</i>	[kémbriɔʒ]	[kémbbritʃ]
<i>bridge</i>	[brídʒ]	[brítʃ]

Això no passa només amb manlleus de l'anglès, pot passar en altres llengües que tenen el so obstruent sonor a fi de mot, com es dona en el cas del castellà:

castellà	català
<i>Madri</i> [θ]/ <i>Madri</i> [ð]	<i>Madri</i> [t]
<i>virtu</i> [θ]/ <i>virtu</i> [ð]	<i>virtu</i> [t]
<i>pare</i> [θ]/ <i>pare</i> [ð]	<i>pare</i> [t]
<i>Valladolí</i> [θ]/ <i>Valladolí</i> [ð]	<i>Valladolí</i> [t]
<i>Calatayu</i> [θ]/ <i>Calatayu</i> [ð]	<i>Calatayu</i> [t]

(Font: Ésadir)

No elisió de la ròtica a final de mot:

La consonant *r* ha caigut històricament en posició final de mot agut, llevat en la major part de parlars valencians. En català, no es pronuncia la *r* gràfica de mots com *clar*, *dur*, *guanyador*. En són algunes de les excepcions però, els estrangerismes i neologismes i certs antropònims catalans (*Empar*, *Isidor*, *Mir*).

Com hem dit en estrangerismes no es fa l'elisió de la ròtica a final de mot. Per tant, no s'elideix en mots aguts com *Noor* (Reina de Jordània) o *Dior* (dissenyador francès) i es manté en tots els casos la *r* final.

Realització de *h* aspirada en estrangerismes:

La *hac* no se sol pronunciar en català i en la majoria de casos té un valor etimològic: *haver, hivern, hora, hospital, inhalar, tothom, ahir, prohibir*.

Es consideren excepcions i es realitza la *h* aspirada en:

- Algunes interjeccions: *ehem! ha! hum!*
- Estrangerismes que no s'han adaptat fonèticament: *hobby, hippy, hall*, però en canvi no es pronúncia a *handbol*.
- En noms propis no adaptats i els seus derivats, en què la *h* ha conservat la seva pronúncia de la llengua d'origen: *Hamlet, Hegel, Hitler, Hölderin, Hume*.

3.2.5. LA POSICIÓ DE L'ACCENT (adaptació)

La tendència que segueixen els mots manllevats en el moment en el qual passen a formar part de la llengua catalana és d'adaptar-se seguint els patrons regulars d'aquesta (Oliva i Serra, 2002). Observem l'exemple de *bungalou*, pronunciat en català de forma aguda ([bʊŋgə(lów)]) i en anglès com un mot esdrúixol ([béŋgələw]). En aquest cas, els parlants segueixen el patró regular que diu que gairebé tots els mots en consonant en català són aguts (*mineral, pernil, capital*).

CATALÀ	ANGLÈS (transcripció)	ANGLÈS (ortografia)
bungalou	[ˈbʌŋgələw]	bungalow
handicap	[ˈhændikæp]	handicap
hoquei	[ˈhɒki]	hockey
tiquet	[ˈtikət]	ticket
xarleston	[ˈtʃɒlstən]	Charleston
handbol	[ˈhændbɒl]	handball

beisbol	['bejsbəl]	baseball
<i>futbol</i>	['futbəl]	<i>football</i>

(Font: Serra i Oliva, 2002)

Els parlants col·loquen l'accent de manera espontània a la posició no marcada, és a dir, al final dels mots que acaben en una síl·laba pesant o travada i a la penúltima síl·laba (*merci* [mérsi], *poupurri* [pupúri], *futbol* [fubból], *sandvitx* [səmbítj]). En aquests casos, els parlants no copien l'accent sinó que tornen a plantejar el patró accentual aplicant el mecanisme accentual.

Recordem que a l'hora d'assignar l'accent, el català construeix troqueus moraic de dreta a esquerra i que s'escull com a accent del mot el de més a la dreta. Els patrons pel que fa a l'assignació d'accent del català són els següents:

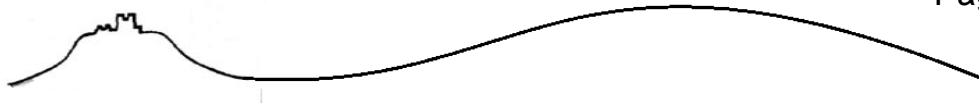
Patrons regulars

- Els mots acabats en consonant gairebé tots són aguts: *perfil*, *capital*.
- Els mots acabats en vocal són plans: *divorci*, *capsa*.

Patrons marcats

- Mots aguts acabats en vocal: *català*, *carrer*, *fruiter*.
- Mots plans acabats en consonant: *àcid*, *càrrec*.
- Mots esdrúixols: *música*, *família*.

Per altra banda, hi ha un bon nombre de mots que han estat presos d'altres llengües i conserven el patró accentual de la llengua d'origen. Serien els casos [wáɟɪŋtɒn] i [ámstərðam], amb patrons esdrúixols no previstos pel sistema que contradiuen la observació general. També seria el cas de molts mots manllevats en gran part del francès que acaben en vocal i són aguts: *consumé* i *plafó*.

Tot això porta a pensar que la posició de l'accent en els manlleus s'aprèn per a cada mot i no es pot deduir en el sistema català. Cal que tinguem en compte, si el manlleu s'incorpora per via escrita, que el marcatge és un requeriment molt important. De vegades, aquest pot ser utilitzat com un efecte d'estrangerització i es marca l'accent en una posició marcada: [tólstoj], [bionsé] i [pítəryrínəwɛj].

4. Metodologia

La metodologia emprada per a la realització d'aquest treball es basa en l'estudi del tractament fonològic que reben els noms de les marques no autòctones en el context de la llengua catalana i l'anàlisi de l'exercici pràctic realitzat a un grup de catalanoparlants.

En un principi, vam procedir a documentar-nos realitzant una recerca sobre el tractament dels neologismes, estrangerismes i manlleus per part de la màxima autoritat de la llengua catalana, l'Institut d'Estudis Catalans. Més endavant, la recerca es va expandir a altres institucions com TERMCAT (centre de terminologia de la llengua catalana) i la CCMA (Corporació Catalana dels Mitjans Audiovisuais). L'interès pel tractament d'aquest tipus de mots per part dels mitjans audiovisuals, s'explica pel paper important que juguen aquests en la difusió del nom de les marques sobretot en els espots publicitaris. Els eslògans publicitaris, s'ocupen en gran part mitjançant els recursos lingüístics de difondre el nom de la marca : *“Colhogar, color de hogar”, “Contra la cal no hay nada mejor...Viaka!” “Pilas Duracel, y duran y duran y duran...”*.

Per altra banda, calia documentar-nos amb observacions i estudis realitzats per filòlegs especialitzats en la fonologia del català per investigar sobre processos i fenòmens que s'observen en l'adaptació i pronúncia de mots no autòctons. En els articles i documents recopilats es parla de síl·labes poc freqüents, sons d'altres llengües, fenòmens consonàntics, desplaçaments de l'accent i fenòmens vocàlics. Cal remarcar el fenomen de la reducció vocàlica, tema tractat molt acuradament per Joan Mascaró (1985) i recuperat per altres rellevants filòlegs, entre ells Blanca Palmada (1994) i Maria Teresa Cabré (2002). Cabré dedica un estudi al fenomen de la reducció i l'harmonia vocàlica concretament en els *'loanwords'*, és a dir, els préstec d'altres llengües.

Un cop assimilada tota aquesta informació teòrica, s'ha passat a la realització del cas pràctic. L'interès que mou aquest projecte és el d'observar el comportament fonològic d'un grup de catalanoparlants en la pronúncia d'un conjunt de marques comercials no autòctones. Tot i així, cal advertir que en el cas pràctic també s'han incorporat expressament algunes marques espanyoles i catalanes.

L'idea per a l'obtenció de dades lingüístiques dels parlants, s'inspira en l'aplicació Android per a mòbils *Logo Quiz*. Aquesta aplicació de joc consisteix en endevinar el nom d'una sèrie de marques enregistrades (majoritàriament estrangeres), escrivint-los en la seva forma gràfica, a partir del logotip que apareix a la pantalla. A mesura que es van completant els nivells van apareixent noves marques que es van complicant a mesura de que el joc avança.

Nosaltres hem creat una presentació en diapositives (vegeu Annex 1) amb cent marques comercials, entre les quals n'hi ha d'autòctones i no autòctones, inspirada en l'aplicació per a mòbils de la qual s'ha parlat anteriorment. Els parlants visionaven aquesta presentació de diapositives. Aquestes es projectaven en un interval de temps d'escassos segons, temps suficient per realitzar la pronúncia de la marca en cas de conèixer-la o mantenir-se en silenci en el cas contrari. En les cent diapositives projectades apareixien els distints logotips amb els quals s'identifiquen. Al mateix temps que els parlants realitzaven la pronúncia de la marca, la seva veu quedava enregistrada en un arxiu d'àudio, que ha estat la font principal per a la realització d'aquest treball. Aquests arxius d'àudio, han estat manipulats per a l'elaboració del corpus lingüístic (vegeu Annex 2). Les pronúncies obtingudes s'han seccionat una per una, per tal d'acabar obtenint un document Excel, distribuït per marques, i a cada marca les realitzacions i no realitzacions dels trena-quatre parlants que han participat en aquest joc.

Pel que fa al criteri de selecció de les marques, s'ha optat per la varietat. S'han buscat sobretot noms de marques no autòctones en diferents llengües (angleses, franceses, alemanyes, italianes, austríaques) que tinguessin grups consonàntics i vocàlics poc genuïns o inexistent en català. També s'ha incorporat alguna marca catalana o espanyola per tal de poder contrastar la informació, i per comprovar si els parlants tendeixen cap a una pronúncia castellana d'aquestes. Influenciats, en gran part, pels espots publicitaris en els mitjans de comunicació audiovisuals.

33. Coca cola		
PARLANT	TRANSCRIPCIÓ	GRAVACIÓ
1	[kókekóla]	33_Coca.colaP1.MP3
2	[kókekóla]	33_Coca.colaP2.MP3
3	[kókekóla]	33_Coca.colaP3.MP3
4	[kókekóla]	33_Coca.colaP4.MP3
5	[kókekóla]	33_Coca.colaP5.MP3
6	[kókekóla]	33_Coca.colaP6.MP3
7	[kókekóla]	33_Coca.colaP7.MP3
8	[kókekóla]	33_Coca.colaP8.MP3
9	[kókekóla]	33_Coca.colaP9.MP3
10	[kókekóla]	33_Coca.colaP10.MP3
11	[kókekóla]	33_Coca.colaP11.MP3
12	[kókekóla]	33_Coca.colaP12.MP3
13	[kókekóla]	33_Coca.colaP13.MP3
14	[kókekóla]	33_Coca.colaP14.MP3
15	[kókekóla]	33_Coca.colaP14.MP3
16	[kókekóla]	33_Coca.colaP16.MP3
17	[kókekóla]	33_Coca.colaP17.MP3
18	[kókekóla]	33_Coca.colaP18.MP3
19	[kókekóla]	33_Coca.colaP19.MP3
20	[kókekóla]	33_Coca.colaP20.MP3
21	[kókekóla]	33_Coca.colaP21.MP3
22	[kókekóla]	33_Coca.colaP22.MP3
23	[kókekóla]	33_Coca.colaP23.MP3
24	[kókekóla]	33_Coca.colaP24.MP3
25	[kókekóla]	33_Coca.colaP25.MP3
26	[kókekóla]	33_Coca.colaP26.MP3
27	[kókekóla]	33_Coca.colaP27.MP3
28	[kókekóla]	33_Coca.colaP28.MP3
29	[kókekóla]	33_Coca.colaP29.MP3
30	[kókekóla]	33_Coca.colaP30.MP3

El grup de parlants que ens ha servit de font és un grup de disset estudiants de 1er d'ESO (12-13 anys) i un segon de 4rt d'ESO (15-16 anys) també compost per disset estudiants, de l'Institut Castell d'Estela de la població d'Amer (La Selva). La majoria de parlants entrevistats resideixen a la vila d'Amer, tot i que n'hem trobat alguns que viuen a les poblacions contigües de La Celler de Ter i Les Planes d'Hostoles, i alguns altres a les poblacions relativament pròximes de Sant Feliu de Pallerols, de Sant Aniol de Finestres i de Bescanó. No cal dir, que la llengua d'ús habitual de tots aquests parlants és la catalana.

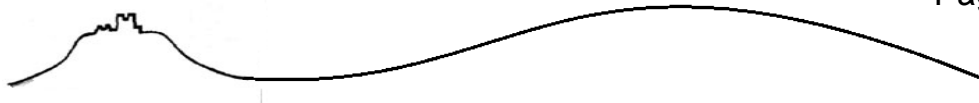
En la realització de les gravacions es van donar una sèrie d'instruccions als parlants, per tal de que aquestes resultessin vàlides i es poguessin escoltar correctament. Els parlants van anar passant en una sala en grups de dos, on se'ls advertia que el material serviria per a la realització d'un projecte i que el seu objectiu era el d'endevinar el màxim nombre de marques possibles. També els informàvem que els resultats es registrarien mitjançant les gravacions d'àudio. En cap moment es feia referència a la pronúncia o al so d'aquestes, per tal d'evitar que ells al saber-ho intentessin fer-ho millor o acabessin realitzant pronúncies forçades.

Aquestes gravacions d'àudio van ser després tractades i es van incorporar al document del corpus lingüístic, on es van escoltar una per una i es van

transcriure fonèticament. Respecte a les transcripcions fonètiques, cal advertir que totes les [l] transcrites en el document resulten velars i que es transcriuen totes les [o] que corresponen a la mitjana tancada, perquè els parlants que ens han servit de font no fan la distinció entre aquesta i la oberta [ɔ].

Pel que fa a la cerca de les pronúncies originals o d'origen de les marques, s'ha fet servir la guia de pronunciació FORVO. Aquesta aplicació en línia, permet escoltar pronúncies de diferents mots en diferents llengües i dialectes, i en algunes vegades fins i tot ens dóna la transcripció fonètica del mot. Tot i així, hem de prendre les pronúncies que apareixen en aquesta font com a orientatives, perquè es tracta d'una pàgina de lliure accés i no pas restringida. Per aquesta raó, la informació que podem trobar pot resultar incorrecta o manipulada.

5. Anàlisi de les pronúncies

1. Burger King

llengua d'origen: ['bɛrɣer 'kín]	
pronúncia	realitzacions
[búrɣerkín]	18
[búrɣerkínk]	9
[búrɣerkín]	5
[búrɣerkí]	2

S'observa una pronúncia que reflecteix la grafia en la primera vocal ([búrɣer kín]). Per altra banda, la vocal àtona registra reducció parcial i no esdevé neutra ([búrɣer kín]). Finalment, la pronúncia excepcional de l'obstruent final a [búrɣer kínk] s'explica també per fidelitat a la grafia.

2. Mc Donald's

llengua d'origen: [mæg'da:nəldz]	
pronúncia	realitzacions
[magdónals]	31
[magdónal]	1
[magdónəl]	1
[magdónəls]	1

La vocal baixa no presenta reducció a vocal neutra, tal com esperaríem si es produís una reducció parcial ([magdónals]). Aquest fet posa de manifest l'excepcionalitat de la pronúncia del mot. Per altra banda, la fricativa final no registra africació, com sí que passa en la pronúncia original [magdónals].

3. Pans & Company

llengua d'origen: ['pans]	
pronúncia	realitzacions
[pánzaŋkómpani]	20
[pánzəŋkómpeɪni]	4
[]	3
[pánzaŋkómpeɪni]	2
[pánaŋkómpani]	1
[pánzaŋkombáni]	1
[pánskómpeɪni]	1
[pánskumpáj]	1
[páns]	1

La vocal baixa no passa a ser neutra ([pánzaŋkómpani]). Es dona amb normalitat la sonorització de la fricativa final de *pans* ([pánzaŋkómpani]). Destaca la sonorització de l'oclusiva postnasal a [pánzaŋkombáni], fet que s'explica satisfactòriament a partir del fenomen conegut com a sonorització postnasal, per les propietats aerodinàmiques que es donen en aquest context. Finalment, la pronúncia [pánzkumpáj] respon a una lectura estrictament catalana de la marca.

4. Bocatta

llengua d'origen: [bo'kat:a]	
pronúncia	realitzacions
[bokáta]	14
[bukátə]	9
[bokátə]	6
[]	4
[bokwóta]	1

No hi ha aplicació regular de reducció vocàlica a la vocal labial, llevat del que passa en la pronúncia [bukátə]. La vocal baixa presenta solucions reduïdes i no reduïdes ([bokáta] vs [bokátə]). El fet que es produeixi reducció en un nombre significatiu de casos pot tenir relació amb la circumstància que el mot *bocatta* és molt present en la llengua dels adolescents.

5. Pizza Hut

llengua d'origen: ['pitse 'hət]	
pronúncia	realitzacions
[pídʒəxát]	18
[pídʒəxút]	8
[pídʒəxót]	3
[pídʒa]	1
[pídʒaút]	1
[pídʒəxəút]	1
[pídʒəxúk]	1
[]	1

La pronúncia del mot pizza presenta reducció regular de la vocal baixa en tots els casos llevat d'un. L'ús freqüent del mot pizza per part dels joves hi pot haver contribuït. La vocal tònica presenta dues solucions principals. D'una banda, una vocal baixa que vol reflectir la pronúncia anglesa i, de l'altra, una [u] que respon a la forma gràfica. La versió [pídʒəxót] deu tenir l'origen en una reinterpretació de *hut* com a *hot*, referit a la pizza (pizza calenta). La pronúncia excepcional [pídʒəxúk] respon a una assimilació del punt d'articulació de la consonant a la vocal.

6. Donkin' Donuts

llengua d'origen: ['dɛŋ'kin 'donɔts]	
pronúncia	realitzacions
[dánkindónuts]	8
[]	7
[dónkindónuts]	6
[dúnkindónuts]	5
[dónkinsdónuts]	2
[búnkindónuts]	1
[dónut]	1
[donkídónuts]	1
[dúnkindónut]	1
[dúkidúnkin]	1
[dúnkiŋdónuts]	1

La pronúncia [dánkindónuts] reflecteix la pronúncia anglesa en la primera vocal del mot. La primera part del mot presenta pronúncies que s'acosten més a la forma gràfica que no pas a la fonologia original del mot ([dónkindónuts] i [dúnkindónuts]). La realització amb [o] respon segurament a una còpia de la vocal tònica de la segona part del mot. La pronúncia [búnkindónuts] respon a una assimilació del punt d'articulació de la vocal a la consonant. La pronúncia puntual [dúkidúnkin] es deu a una reduplicació de la primera part del mot, que substitueix la segona. La pronúncia de *donuts* s'explica en tots els casos per fidelitat a la grafia.

7. Subway

llengua d'origen: ['sɫbweɪ]	
pronúncia	realitzacions
[subwéj]	19
[subwáj]	3
[]	3
[sabwéj]	2
[suɣwéj]	2
[sabwéj]	1
[subwéj]	1
[submáj]	1
[subwéj]	1
[suɲwáj]	1

La pronúncia majoritària de [súbwéj] segueix la grafia del mot *subway* 'metro', mentre que les pronúncies excepcionals [sábwéj] i [sábwáj] s'apropen més a la pronúncia original del mot. En la pronúncia [súbwáj] la segona vocal tònica també segueix la grafia, possiblement per desconeixement de la pronúncia del mot en anglès. A [súɣwéj] la velar pren esdevé aproximant perquè el parlant no ha advertit que es tracta d'un mot compost.

8. König

llengua d'origen: ['kø:nɪç]	
pronúncia	realitzacions
[kónik]	17
[kóni]	5
[]	5
[kóniŋ]	4

[koníx]	1
[róni/kóniŋ]	1
[róniŋ]	1

En el mot *könig* (alemany, *rei*) la pronúncia sorda de l'obstruent final [kóni**k**] és la més freqüent. La pronúncia amb nasal velar sonora [kóniŋ] es deu a la perseverança del tret nasal de la n. En la pronúncia [koní**x**] s'incorpora el so [x], pres de l'espanyol, amb l'objectiu d'acostar-se a la pronúncia original alemanya i realitzar un so fricatiu velar.

9. Calvin Klein

llengua d'origen: ['kælvən 'klajn]	
pronúncia	realitzacions
[kálβiŋkléjn]	10
[]	10
[kalβíŋkléj]	4
[θeká]	3
[kálβiŋkléjn]	2
[kálβiŋklí]	1
[kálβiŋkléj]	1
[kélβiŋkléjn]	1
[kléjβiŋkléj]	1
[siké]	1

La pronúncia [kálβiŋkléjn] segueix la forma gràfica del mot i presenta una mitjana tancada en context tònic en la segona paraula, algunes pronúncies excepcionals presenten la forma oberta [kálβiŋkléjn]. L'elevat nombre de parlants que no han realitzat la pronúncia, segurament respon a la desconeixença de la marca

registrada. La pronúncia del mot és factible pels catalanoparlants i no presenta dificultats extraordinàries. Les pronúncies [θeká] i [sikéj] responen a la identificació de la marca amb les sigles C&K, forma lletrejada en castellà i anglès respectivament. En alguns casos excepcionals es produeix elisió de la *n* alveolar nasal a final de mot ([kalβínkléj] i [kálβinkléj]). La pronúncia [kléjβinkléj] presenta una còpia de l'obertura de l'última síl·laba, que s'inicia amb el mateix so.

10. Jean Paul Gaultier

llengua d'origen: ['dʒi:n 'pɔ:l 'gɔtjé]	
pronúncia	Realitzacions
[]	12
[ʒeánpáw]	2
[gɔltjér]	1
[sínpáwlgáwltjér]	1
[ʒánpáwlgultjé]	1
[ʒánpólgɔtjér]	1
[ʒánpúl]	1
[ʒanpólgɔltjé]	1
[ʒanpówgɔltjé]	1
[ʒeánpál]	1
[ʒénpáwlgaltjér]	1
[ʒənpáwlgɔltjér]	1
[ʒénpáwl]	1
[ʒənpólgawtjér]	1
[ʒənpólgəwltjé]	1
[ʒənpólgóltər]	1
[ʒənpólgóltjər]	1

[ʒənpólgotjé]	1
[ʒínpólgotjé]	1
[ʒínpáwl]	1
[ʒínpól]	1
[ʒínpolgotjér]	1

La gran part de pronúncies excepcionals que es presenten en la realització del mot *Jean Paul Gaultier* s'expliquen per la desconexió del francès per part dels parlants. Les variacions de pronúncia es produeixen indistintament en el primer, segon i tercer mot d'aquest nom compost. Si ens fixem en la primera paraula del mot (*Jean*), s'observa que el segment vocàlic pot ser més fidel a la forma gràfica ([ʒeánpáw], [ʒánpáwlgultjé] i [ʒénpáwlgaltjér]) o pot imitar la llengua d'origen ([ʒínpólgotjé]). El mateix passa amb els segments vocàlics a (*Paul*) i (*Gaultier*), amb realitzacions que reflecteixen més la grafia ([ʒánpáwlgultjé] i d'altres que s'acosten més a la pronúncia del mot en francès ([ʒənpólgotjé], [ʒənpólgotjér], [ʒénpáwlgaltjér]) i ([ʒeánpál]). A la pronúncia excepcional [sín páwlgáwltjer] el parlant realitza una alveolar sorda, diferenciant-se de tots els altres que fan la fricativa postalveolar [ʒ].

11. L' Óreal

llengua d'origen: ['lɔ'real]	
pronúncia	realitzacions
[loréal]	30
[loréalpəris]	2
[loréalparís]	1
[oréal]	1

En aquest cas es presenta una pronúncia majoritària [loréal]) que reflecteix la grafia del mot, sense aplicació de la reducció vocàlica del català. La ròtica bategant intervocàlica es pronúncia alveolar i no uvular com passa en la pronúncia francesa ([loréal]). Les excepcions no són rellevants, en un cas no es pronúncia l'article [oréal] i en els altres s'afegeix una segona paraula a la pronúncia [loréalpəris].

12. Vichy

llengua d'origen: [vi'ʃi]	
pronúncia	Realitzacions
[bitʃi]	28
[witʃi]	2
[]	2
[bíʃi]	1
[víʃi]	1

La pronúncia [bitʃi] és la més freqüent i presenta un so oclusiu a inici de mot, que substitueix el fricatiu de la pronúncia original. En les pronúncies excepcionals ([víʃi]),([witʃi]), els fonemes responen a altres solucions ([v,w]).La segona consonant es pronuncia africada [bitʃi].

13. Schwarzkopf

llengua d'origen: ['ʃvaɛtskɔpf]	
pronúncia	Realitzacions
[]	14
[ɛzβárskof]	4
[ɛzywárkof]	2
[əʃywareskó]	1

[əɣwárɟkof]	1
[əɣwárskot]	1
[əɣwárzóbki]	1
[əskaróskof]	1
[əskukóf]	1
[əzwársxof]	1
[əzwáɣko]	1
[əzβaróski]	1
[əzβárskop]	1
[əzβárzβof]	1
[əzβáskof]	1
[əzβəróski]	1
[tʃárfəfkof]	1

El mot *Schwarzkopf* presenta dificultats de pronúncia pels catalanoparlants perquè s'inicia amb un principi sibilant fricatiu i amb una estructura sil·làbica CCCV, que no existeix en el cas del català. Per aquesta raó, apareix en totes les realitzacions una vocal neutra de suport ([əzβárskof]). Quant a les realitzacions hi ha molta variació. La pronúncia que es dona més és [əzβárskof] amb primera consonant sonora seguida de bilabial aproximant. Hi apareix el so [r] present a la grafia però que no apareix en la pronúncia original i l'acabament *-opf* simplificat [-of].

La dificultat que comporta la paraula és evident i té molt a veure amb la seva forma fonològica. Això explica també que molts parlants no n'hagin realitzat la pronúncia. A més, alguns parlants han confós la marca amb una altra en la qual apareix també una estructura sil·làbica marcada i sons molt similars ([əɣwárzóbki] i [əzβaróski]). La realització [tʃárfəfkof], demostra que el parlant desconeix totalment el mot i la pronúncia reflecteix una mala lectura de la grafia.

14. Wella

llengua d'origen: ['vɛla:]	
pronúncia	Realitzacions
[wéla]	15
[]	7
[béla]	6
[béla]	3
[bélə]	3

La pronúncia majoritària reflecteix la grafia del mot ([wéla]), en context àton no hi ha reducció vocàlica i en tònic la mitjana és tancada. La pronúncia de la *w* [w] respon a una interpretació anglesa i s'adapta al so de mots anglesos com: *Walter, Winslet, Washington*. La pronúncia [béla] amb oclusiva sonora a inici de mot s'acosta més a la pronúncia original i se separa de la forma gràfica. Les realitzacions [bélə] s'adapten a la llengua pronunciant oberta la primera vocal i plenament reduïda l'última. En la pronúncia [béla] es reflecteix la lectura gràfica del mot en català, donant a la grafia // el so [λ] d'acord amb el sistema del català.

15. Pantene

llengua d'origen: [pan'ten]	
pronúncia	realitzacions
[pantén]	29
[pəntén]	3
[panténpróbe]	2

La pronúncia majoritària coincideix amb la pronúncia en la llengua d'origen ([pantén]), amb primera vocal no reduïda i segona tancada. En algunes realitzacions excepcionals la primera vocal es redueix a neutra i la mitjana es pronúncia oberta, acostant-se així més a una adaptació plenament catalana del mot ([pəntén]).

16. Gillette

llengua d'origen: [dʒə'let]	
pronúncia	Realitzacions
[ʒilét]	15
[ʒilét]	12
[]	3
[giʌét]	1
[gwíli]	1
[gwilét]	1
[ʒiléd]	1

En les pronúncies majoritàries de *Gillette*, hi ha alternança. Per una banda es pronúncia la mitjana oberta ([ʒilét]) adaptant així més el mot al català i per l'altra es pronúncia tancada ([ʒilét]). La pronúncia excepcional [giʌét] reflecteix la // que apareix en la forma gràfica del mot.

17. Wilkinson

llengua d'origen: ['wɪlkənsən]	
pronúncia	realitzacions
[wílkenson]	8
[wílkensonəzywór]	5
[]	4

[wílkinson]	3
[wáلكinson]	1
[wélkinson]	1
[wílkinzəzyór]	1
[wílkinsonəzyórt]	1
[wílkinsonəzywórt]	1
[wílkinsons]	1
[wílkinso]	1
[wílkinsonzwór]	1
[wílkinston]	1
[wílkswílkinson]	1
[wílksonzzywórt]	1
[wíلسison]	1
[wílsonəzywórt]	1
[wílson]	1

La pronúncia més freqüent [wílkinson] reflecteix la grafia del mot i no aplica reducció vocàlica en context àton. En les altres realitzacions trobem molta varietat. En la primera part del mot (*Wil*) la majoria de pronúncies es realitzen amb *wi-* ([wílkinson]), però hi ha també una pronúncia amb *wa-* ([wáلكinson]) i una altra amb *we-* ([wélkinson]). En alguns casos excepcionals la nasal alveolar sonora es pronúncia velar , segurament per la perseverança dels trets de l'oclusiva anterior [k], ([wílkinston]) ([wílkswílkinson]). En pronúncies excepcionals es pronúncia el nom complet de la marca registrada *Wilkinson Sword* ([wílkinsonəzywórt]), ([wílkinsonəzywórt]), a començament del segon mot es pronúncia la neutra per dificultat de pronúncia del segment *sw-*. La ròtica final emmudeix en el primer cas i en el segon presenta un component oclusiu [rt]. A la pronúncia excepcional [wílson] s'elideix tot un segment del mot (kin),

segurament per la poca familiaritat amb el mot, i perquè el parlant tingut dificultats a l'hora d'adaptar el mot complet.

18. Dove

llengua d'origen: ['dʌv]	
pronúncia	realitzacions
[dáf]	17
[dóf]	9
[dóβe]	3
[dóv]	2
[dáv]	1
[dof/dáf]	1
[]	1

La pronúncia majoritària [dáf] reflecteix la pronúncia original del mot francès, però la labiodental en aquest cas es pronuncia sorda [f] i no pas sonora. En la realització [dóf] la vocal mitjana respon a la grafia del mot, i també a [dóβe], amb aproximant i [e] a la part final del mot. En aquest cas no s'ha realitzat la reducció vocàlica a neutra. La pronúncia excepcional ([dáv]) és la que s'acosta més a la fonologia del mot original, amb fricativa sonora a final de mot.

19. Garnier

llengua d'origen: [gaʀ'nje]	
pronúncia	realitzacions
[garnjé]	19
[garnjér]	9
[garní]	3
[gwórníə]	1

[]	1
[granjér]	1

La realització [garnjé] és fidel a la pronúncia original del mot, tot i que la ròtica en aquest cas es fa bategant, perquè el parlant no ha incorporat les ròtiques franceses al seu inventari de sons. No hi ha reducció vocàlica de la primera vocal i la mitjana final es pronuncia tancada. En alguns casos, i reflectint la grafia del mot [garnjér] es força la pronúncia de la ròtica final. En la pronúncia excepcional [granjér] el parlant ha alterat l'ordre sil·làbic CVC i ha realitzat una estructura CCV fruit d'una metàtesi que està en consonància amb la preferència de la llengua per les codas sobre les obertures.

20. Veet

llengua d'origen: ['vit]	
Pronúncia	realitzacions
[bét]	19
[bít]	6
[bét]	5
[]	2
[wít]	1
[vét]	1

La pronúncia [bét] respon a una adaptació de la grafia del mot a la fonologia catalana, en aquest cas la primera consonant es pronuncia oclusiva i la vocal tònica es pronuncia oberta. Les pronúncies [bít] s'acosten més a la fonologia francesa que realitza una vocal anterior alta. La pronúncia [bét], aquesta pronúncia reflecteix la grafia i s'acosta també a la pronúncia castellana d'aquesta

marca. A la pronúncia [wít] la primera consonant es realitza com a semivocal [w], interpretant el mot com si es tractés d'un mot anglès.

21. Kellogg's

llengua d'origen: ['kelogz]	
pronúncia	realitzacions
[kéloks]	28
[]	2
[kelóleks]	1
[kéloks]	1
[kíluks]	1
[kéluks]	1

La pronúncia amb més realitzacions reflecteix parcialment la grafia del mot ([kéloks]), la vocal tònica és pronunciada tancada i la segona vocal no realitza la reducció vocàlica. Les dues consonants finals no es pronuncien sonores com passa en la fonologia original sinó que s'ensordeixen com passa amb les oclusives finals en català [ks]. La pronúncia excepcional [kéluks] reflecteix una adaptació vocàlica a la fonologia catalana amb pronúncia oberta de la primera vocal i reducció de la segona. Les pronúncies ([kéloks]) i ([kíluks]) s'expliquen per la interpretació gràfica de la // catalana.

22. Chupa Chups

llengua d'origen: ['tʃupa'tʃups]	
pronúncia	realitzacions
[tʃúpə'tʃups]	15
[tʃúpa'tʃups]	14
[tʃúpa'tʃúp]	5

Es poden dividir les pronúncies del mot *Chupa Chups* entre els que han realitzat la reducció vocàlica [tʃúpəʃúps] i els que no [tʃúpatʃúps]. La pronúncia [tʃúpatʃúps] és fidel a la pronúncia castellana de la marca, mentre que l'altra és una adaptació del mot a la fonologia catalana. Excepcionalment, alguns parlants no han realitzat la sibilant final ([tʃúpatʃúp]) i han pronunciat el mot en singular.

23. Danone

llengua d'origen: [da'none]	
Pronúncia	realitzacions
[danóne]	34

La pronúncia de [danóne] no presenta dificultats per part dels parlants, respon a la pronúncia original del mot en castellà, sense reducció vocàlica.

24. Nutella

llengua d'origen: [nu'tela]	
Pronúncia	realitzacions
[nutéla]	29
[nutélə]	4
[nuθéla]	1

La pronúncia més freqüent ([nutéla]) és fidel a la fonologia del mot d'origen, sense realitzar la reducció vocàlica. La pronúncia [nutélə] respon a una adaptació catalana del mot, amb pronúncia oberta de la segona vocal i reducció vocàlica a la tercera vocal. A [nuθéla] es substitueix la oclusiva per la fricativa dental sorda de l'inventari de sons del castellà.

25. Dr. Oetker

llengua d'origen: [do:k'to:e 'ʔo:e:tkɐ]	
pronúncia	realitzacions
[]	12
[doktorétker]	9
[doktoroétker]	4
[doktoroédger]	2
[doktorédger]	1
[doktorótter]	1
[doktorédger]	1
[dorotker]	1
[oétker]	1
[okér]	1
[otkér]	1

La pronúncia més freqüent ([d**o**ktorétker]), reflecteix la grafia del mot. Les vocals no es redueixen en context àton i les tòniques es pronuncien tancades. La primera vocal del segon mot no es pronuncia. En altres realitzacions, la primera i segona consonant de la segona paraula es realitzen sonores ([d**o**któ**o**édger]) i no pas sordes com indica la grafia del mot. La primera paraula del mot és elidida en algunes pronúncies excepcionals [oétker] i [otkér].

26. Buitoni

llengua d'origen: [buj'toni]	
pronúncia	realitzacions
[bujtóni]	26
[]	3
[bultóni]	2

[bujtón]	1
[bujtónni]	1
[butóni]	1

La pronúncia [bujtóni], que és la més freqüent, és fidel a l'original del mot. En la pronúncia excepcional [bultóni] se substitueix la semivocal per la consonant lateral alveolar. A [bujtónni] la *n* es pronuncia geminada.

27. Ruffles

llengua d'origen: ['rəfəlz]	
pronúncia	realitzacions
[rúfles]	22
[ráfəls]	4
[ráfles]	3
[rúfəls]	3
[rúfle]	1
[rúfəls]	1

S'observa que la pronúncia més freqüent ([rúfles]) reflecteix la grafia del mot i no realitza reducció vocàlica. La pronúncia [ráfəls] s'acosta més a la pronúncia original, redueix la segona vocal i substitueix la [u] per una [a]. En algunes pronúncies els parlants han alterat l'ordre sil·làbic CVC i han realitzat una estructura VCC fruit d'una metàtesi, això si fem l'anàlisi partint de la forma gràfica ([ráfəls], [rúfəls] i [rúfəls]). Si partíssim de la forma fonològica original del mot, la metàtesi es produiria a [rúfles] que altera l'estructura original fonològica CVC.

28. Frit Ravich

llengua d'origen: ['frit 'raβitʃ]	
Pronúncia	realitzacions
[frítráβitʃ]	14
[frít]	13
[fríraráβitʃ]	2
[frítráβik]	2
[fri]	1
[frítʃánraráβitʃ]	1
[frítʃ]	1

Frit Ravich és una marca gironina i per tant és prou coneguda pels parlants que realitzen la mateixa pronúncia d'origen ([frítráβitʃ]). La segona consonant del segon mot és aproximant i la consonant final es realitza africada. En un nombre important de realitzacions els parlants han abreujat el mot, suprimint la primera paraula ([frít]). La pronúncia excepcional [frítráβik] realitza un so oclusiu a la última vocal del mot. Aquest fet s'explica per l'elevada freqüència de mots acabats en *-ic* en català (*vic, pic, xic, bonic, tic, ric*).

29. Matutano

llengua d'origen: [matu'tano]	
pronúncia	realitzacions
[matutáno]	26
[]	5
[matuáno]	1
[mætutáno]	1
[mutatáno]	1

S'observa que la pronúncia més freqüent ([matutáno]) és fidel a l'original en castellà, que no aplica la reducció vocàlica. En la pronúncia excepcional ([mætutáno]) es redueix la primera vocal. A ([mutatáno]), es produeix una metàtesi que altera l'ordre de les dues primeres vocals [u] i [a]. L'anticipació de la [u] es pot explicar pel fet de compartir el mateix punt d'articulació amb [m]. Al parlant, que es troba en posició bilabial, li és molt més pràctic acabar realitzant la [u] que obrir la boca per fer el so [a].

30. Dhul

llengua d'origen: ['dul]	
pronúncia	realitzacions
[dúl]	26
[]	7
[dál]	1

La pronúncia de la marca espanyola [dúl] es realitza igual que l'original i no presenta cap complicació. Excepcionalment, un parlant pronúncia [dál], possiblement perquè al veure la grafia del mot haurà pensat que es tracta d'una marca estrangera.

31. Nocilla

llengua d'origen: [no'θíɫa]	
pronúncia	realitzacions
[noθíɫa]	33
[nosíɫə]	1

S'observa que la pronúncia més freqüent és la original ([noθíɫa]), sense aplicar la reducció vocàlica i amb el so interdental sord del castellà [θ]. La pronúncia

[nosíλə] respon a una adaptació parcial a la fonologia del català, que redueix la tercera vocal i substitueix el so [θ] pel de la consonant sibilant sorda.

32. Haribo

llengua d'origen: [ha:'ri:bo:]	
pronúncia	realitzacions
[xaríβo]	22
[aríβo]	11
[xariβú]	1

La pronúncia majoritària [xaríβo] és una interpretació castellana de la grafia del mot, conseqüència que fa que no s'apliqui la reducció vocàlica. El so [x] que es realitza a inici de mot ens ha arribat a partir de la llengua castellana. L'utilitzem per pronunciar paraules que tenen *h* aspirada i provenen de llengües estrangeres com l'anglès o l'alemany. En les pronúncies [aríβo], la *h* s'interpreta seguint les pautes que marca la gramàtica catalana i per tant no sona. A la pronúncia excepcional ([xariβú]) l'accent s'ha desplaçat cap a la dreta i el mot s'ha convertit en agut.

33. Coca Cola

llengua d'origen: ['køkə 'kolə]	
Pronúncia	realitzacions
[kókəkólə]	22
[kókakóla]	7
[kókəkóla]	3
[kóəkólə]	2

S'observa que la pronúncia més freqüent ([kókəkólə]) és fidel a l'original, que aplica la reducció vocàlica en les vocals segona i quarta. La pronúncia [kókakóla], no aplica la reducció de les vocals en consonància amb la fonologia del castellà. En les pronúncies excepcionals s'observen casos de reducció parcial ([kókəkóla]). En el resultat [kóəkólə], el parlant elideix la segona consonant oclusiva, aquest fenomen s'explica per un procés dissimilatori en un context en el qual apareixen tres [k] seguides. Aquest fenomen és el que es dona a *cullunut*, amb una dissimilació articulatòria, els parlants realitzen *cull[ə]nut*, modificant la vocal del mig en un context de tres [u] seguides. Recordem que la pronunciació de les laterals dels parlants és la velar, en tots els casos, la seva naturalesa els proporciona aquest tret tant característic del català.

34. Pepsi

llengua d'origen: ['pepsi]	
pronúncia	realitzacions
[pépsi]	19
[pépsi]	14
[]	1

La pronúncia més freqüent ([pépsi]) és resultat d'una adaptació del mot a la fonologia catalana, ens ho indica la realització de la primera vocal oberta. En canvi, en la pronúncia [pépsi], el so de la primera vocal s'interpreta com a tancat en concordança amb la fonologia del castellà.

35. Schweppes

llengua d'origen: ['ʃvɛpɛ:s]	
pronúncia	realitzacions
[swéps]	18
[ʃwéps]	6
[swíps]	4
[]	2
[ezwéps]	1
[ʃwépɛrs]	1
[swéps]	1
[ʃwéps]	1

El mot *Schweppes* presenta dificultats de pronúncia als catalanoparlants per la seva estructura sil·làbica a l'obertura del mot CCCV, que no existeix en català. Per aquesta raó, la tendència dels parlants és simplificar-la eliminant segments per facilitar-ne la pronúncia. La pronúncia [swéps] és una adaptació catalana de la forma fonològica del mot. La vocal tònica es realitza oberta i la pronúncia s'inicia amb la fricativa alveolar, elidint la segona consonant [ʃ] i realitzant així una estructura sil·làbica realitzable en català (CCV). La consonant inicial en la pronúncia [ʃwéps] s'explica per una interpretació de la forma gràfica inspirada en la fonologia alemanya de mots molt coneguts com: *Schindler*, *Schengen* o *Schumacher*. A [swíps] els parlants fan una vocal anterior alta, aquest fet podria deure's a la interpretació del mot com si es tractés d'un mot anglès, amb grafia -ee-, del tipus: *sweet*, *deep*, *need*. La pronúncia excepcional [ezwéps] és una interpretació de la grafia del mot, amb la vocal tònica tancada i una vocal

epentètica, que en aquest cas no és la neutra. La realització de la fricativa [z] s'explica per la influència del context sonor que la segueix.

36. Nestea

llengua d'origen: ['nɛstiə]	
pronúncia	realitzacions
[nestí]	28
[nestéa]	2
[neslí]	1
[nestíe]	1
[nestié]	1
[nestíf]	1

La pronúncia més freqüent ([nestí]), reflecteix una fonologia anglesa del mot, sense reducció vocàlica i interpretant el so de la grafia -ea com [i], de la mateixa manera que passa en els mots *tea* i *sea*. Les pronúncies excepcionals ([nestéa]), reflecteixen la grafia del mot, sense aplicar la reducció vocàlica i interpretant el so de -ea com dos fonemes diferents [e] i [a].

37. Mahou

llengua d'origen: ['maw]	
pronúncia	realitzacions
[]	8
[mów]	6
[máw]	5
[maxú]	5
[máu]	3
[maxów]	3

[maów]	2
[máo]	1
[naxów]	1

La pronúncia [máw] és fidel a la d'origen. A [mów] els parlants no pronuncien la primera vocal, però en canvi pronuncien l'acabament com si es tractés de dos fonemes diferents [ów]. En les pronúncies excepcionals ([maxów] i [maxú]), amb *h* aspirada, els parlants reflecteixen la grafia del mot. A ([máu]) no es forma diftong i els parlants pronuncien el mot en dues síl·labes.

38. Smirnoff

llengua d'origen: ['smərnɒf]	
pronúncia	realitzacions
[əzmírnof]	16
[]	9
[əzmírno]	2
[əzywírnof]	1
[əzmínrof]	1
[əzmíróf]	1
[əzmírfo]	1
[ezmírnof]	1
[əzmírnos]	1
[əzméńfow]	1

No existeixen en català combinacions d'essa més consonant a principi de mot, tot hi haver-hi estructures sil·làbiques CCV. Per aquesta raó en la pronúncia de la paraula *Smirnoff*, els parlants insereixen una vocal de suport que en fa més fàcil la pronúncia. Aquesta complicació pot haver fet que molts parlants no

l'hagin dit. La pronúncia més freqüent ([əzmírnof]) vol reflectir la grafia del mot adaptant-la a la fonologia del català. No realitza la reducció vocàlica, incorpora la neutra i la fricativa assimilant la sonoritat de la vocal es realitza sonora. Les pronúncies excepcionals mostren que els parlants han creat mecanismes per tal de pronunciar una paraula desconeguda i no se'n han sortit. A [əzywírnof] inserció de l'aproximant, a [əzmíróf] elisió de la nasal, a [əzmírfo] elisió de la nasal i alteració sil·làbica per metàtesi al segment final i a [əzménfow] modificació de la segona vocal i alteració sil·làbica també a l'últim segment.

39. Red Bull

llengua d'origen: ['re:tbul]	
pronúncia	realitzacions
[rédbul]	25
[rédbul]	9

La pronúncia majoritària ([rédbul]) reflecteix la pronúncia original del mot, en aquest cas la tònica es pronuncia tancada. En canvi, en les pronúncies excepcionals la pronúncia de la tònica és oberta ([rédbul]).

40. Freixenet

llengua d'origen: [frəʃə'net]	
pronúncia	realitzacions
[frəʃənét]	15
[]	8
[frejʃenét]	5
[frejʃənét]	2
[fréjʃfénét]	1
[frejʃnét]	1

[frɛjʝinét]	1
-------------	---

La pronúncia més freqüent ([frɛʝənét]) és fidel a l'original d'aquesta marca catalana de cava, que aplica la reducció vocàlica i fa una mitjana oberta en la tercera vocal. A [frɛjʝenét] es reflecteix la grafia del mot, no es redueix i la tònica es pronuncia tancada. Aquesta pronúncia és molt similar a la que realitzen els actors en el famós anunci televisiu que recorren a la pronúncia castellana. Notem que s'incorpora una [j] darrera la primera vocal i abans de la fricativa postalveolar, això és un mecanisme per realitzar la pronúncia d' -eix-, no existent en castellà.

41. Codorniu

llengua d'origen: [kuður'niw]	
pronúncia	Realitzacions
[kuðurníw]	15
[koðorníw]	10
[]	6
[goðorníw]	1
[gorðorníw]	1
[koðurúruni]	1

La pronúncia [kuðurníw] és la majoritària, fidel a l'original. En tractar-se d'un mot català s'aplica la reducció vocàlica, l'acabament és en forma de diftong. La pronúncia [koðorníw], sense reduir, pot deure's a la influència del castellà i no resulta gens genuïna. La realització de [goðorníw] es pot explicar per una assimilació de sonoritat.

42. Budweiser

llengua d'origen: [bu:t'vaize]	
pronúncia	Realitzacions
[]	11
[butwéjser]	5
[batwéjsər]	2
[budwéjser]	2
[boðúse]	1
[budbéjser]	1
[buðiβéjser]	1
[buðiβísen]	1
[budwájser]	1
[budwéjsen]	1
[butbéjser]	1
[butwájser]	1
[butwéjs]	1
[butwéjsen]	1
[butwéjsər]	1
[butwénsər]	1
[bwidbéjser]	1
[butbérsjer]	1

La dificultat que comporta la pronúncia de la paraula *Budweiser* és evident i té molt a veure amb la seva forma fonològica. Això explica també que molts parlants no n'hagin realitzat la pronúncia, i els que ho han fet ha estat de maneres molt diverses. La pronúncia més freqüent reflecteix la forma gràfica del mot ([butwéjser]), sense reducció i amb realització tancada de la vocal tònica. L'ensordiment de l'oclusiva es podria explicar perquè els parlants identifiquen la

–d amb el final d'un mot compost. Aquest ensordiment no té lloc a la pronúncia ([budwéjser]). A [batwéjsər] es redueix l'última vocal, però la primera es pronúncia [a]. Aquesta pronúncia tracta el mot com si fos anglès, tipus: *but*, *cut*, *luck*. En aquests exemples tocaria fer b[ə]t, però molts parlants que han après l'anglès com a segona llengua s'equivoquen i fan b[a]t, influenciats per altres llengües. En algunes realitzacions excepcionals, la tercera vocal és pronunciada com una oclusiva sonora ([budbéjser]), que en alguns casos esdevé aproximant per ocupar una ubicació intervocàlica ([buðiβéjser] i [buðiβísen]).

43. Estrella Damm

llengua d'origen: [əs'tɾɛλə 'dam]	
pronúncia	realitzacions
[əstréɫədám]	27
[estréɫadám]	7

La pronúncia més freqüent ([əstréɫədám]), reflecteix la de la llengua d'origen del mot (català). Es redueixen les vocals en context àton i la segona vocal es fa oberta. Les pronúncies ocasionals podrien patir influència de la pronúncia castellana [estréɫadám], sense reduir i fent la segona vocal tancada.

44. Cutty Sark

llengua d'origen: ['kəti 'sɑrk]	
pronúncia	realitzacions
[kútisárk]	13
[]	12
[kútifárk]	3
[kwítisárk]	2
[kútisár]	2

[kwítitʃárk]	1
[kutsár]	1

La pronúncia majoritària ([kútisárk]) reflecteix la grafia del mot. Les pronúncies no realitzades s'expliquen més per una desconexença de la marca per part dels parlants, que no pas per dificultats fonològiques. A [kútijárk] els parlants fan una fricativa postalveolar a la tercera consonant, segurament confonent *Sark* 'illa anglonormanda' amb el mot anglès *shark* 'tauró' que es pronuncia ([járk]).

45. National Geographic

llengua d'origen: ['næʃənəl dʒiə'græfɪk]	
pronúncia	realitzacions
[naθionálzeoγráfik]	15
[naθionálzeoγráfi]	9
[nationálzeoγráfik]	4
[]	3
[nationálzeoγráfik]	1
[naθionálzeoγráfi]	1
[nəsiunálzeoγrafi]	1

La pronúncia [naθionálzeoγráfik] reflecteix la forma gràfica del mot. En aquesta pronúncia no s'efectua la reducció vocàlica. Erròniament, els parlants realitzen el so [θ] a la segona consonant. Aquests confonen el so amb el que es produeix en paraules angleses que porten *th* com: *tee*[θ], *wit*[θ] o [θ]*ink*. En aquest cas tocaria sols fer una [ʃ]. A la pronúncia excepcional [nationálzeoγráfik] es reflecteix encara més la forma gràfica perquè directament es realitza el so de la dental oclusiva ([t]). En la realització [nəsiunálzeoγrafi], el parlant ha realitzat la

reducció a la primera paraula, adaptant-la així a la llengua catalana, però no ha fet el mateix amb la segona part del mot.

46. Cuore

llengua d'origen: ['kwore]	
pronúncia	realitzacions
[kwóre]	17
[kwór]	10
[]	4
[kíwr]	1
[kór]	1
[kuré]	1

La pronúncia de *Cuore* no presenta complicacions importants. La majoria dels parlants ha realitzat la pronúncia original de la marca ([kwóre]), sense reduir. En la realització ([kwór]) els parlants elideixen l'última vocal, segurament per desconeixement de la marca i del seu origen. La marca *Cuore* 'cor' en italià, és espanyola però agafa un mot d'una llengua propera per internacionalitzar la marca. Les pronúncies excepcionals s'expliquen per la desconeixença de la marca i del seu origen ([kíwr]), ([kór]) i ([kuré]).

47. Vanity Fair

llengua d'origen: ['vænɪti 'feə]	
pronúncia	realitzacions
[bánitifér]	9
[]	7
[bánitifájr]	6
[bánitifér]	3

[bánitfér]	1
[bánitifé]	1
[bántifájr]	1
[bántifár]	1
[bántiféo]	1
[bántifér]	1
[wántifájr]	1
[mántiefájr]	1
[vánitifájr]	1

La varietat en les pronúncies del mot *Vanity Fair* es contempla sobretot en les dues vocals que formen part de la segona paraula. A la pronúncia més freqüent ([bánitifér]) els parlants realitzen una oclusiva sonora a la primera consonant i pel que fa a la segona part del mot, identifiquen la grafia *-ai-* amb el so [e]. Es relaciona aquesta pronúncia amb el tractament del mot com si fos anglès britànic i no pas americà, tot i que en aquest cas a la pronúncia de *fair* 'fada' hi pertocaria [ɛ] com fan els parlants a [bánitifér]. A la pronúncia excepcional [bántifájr] es reflecteix la grafia del mot, demostrant així també que es desconeix la seva pronúncia.

48. Cosmopolitan

llengua d'origen: ['kɔzmə'pɔlitən]	
pronúncia	realitzacions
[kɔzmopolítan]	24
[]	5
[kɔzmopolítjan]	2
[kɔskompolitéan]	1
[kɔzmopulitán]	1

[kozmpolitán]	1
---------------	---

La pronúncia més freqüent ([kozmpolitán]) reflecteix totalment la grafia del mot i no aplica la reducció vocàlica. La fricativa [z] es realitza sonora assimilant el caràcter sonor de la [m]. No passa el mateix en la pronúncia excepcional [koskmpolitéan] on la consonant que la segueix és sorda. En aquesta pronúncia a més, és produeix una alteració de l'estructura sil·làbica per metàtesi ([koskompolitéan]) i s'insereix una [k] després de la fricativa. En les pronúncies excepcionals [kozmpolitán] i [kozmpolitán] es desplaça d'accent convertint el mot en agut.

49. Marie Claire

llengua d'origen: ['mari 'klɛr]	
pronúncia	realitzacions
[márikléɾ]	11
[]	5
[márikléɾ]	3
[mariéklájɾe]	3
[máriklájɾe]	2
[májɾeklájɾe]	1
[máriklájɾ]	1
[márikléj]	1
[maríakléɾ]	1
[mariákle]	1
[mariéklaréj]	1
[maríeklaríe]	1
[maríekléjɾ]	1
[mérikláɾ]	1

[mérklér]	1
-----------	---

La pronúncia més freqüent ([máriklér]) és fidel a l'original, tot i que no es realitza la ròtica uvular francesa sinó que se substitueix per una bategant. La vocal tònica del segon mot es realitza oberta, no passa així en la pronúncia [máriklér] que fa la tònica tancada, acostant-se així a la fonologia castellana. Altres pronúncies excepcionals reflecteixen la grafia del mot ([mariéklájre]) ([máriklájre]) i ([májreklájre]), sense reduir i incorporant diftong al segment vocàlic del segon mot. Les excepcions s'expliquen per la poca familiaritat dels parlants amb el francès.

50. Vogue

llengua d'origen: ['vɔg]	
pronúncia	realitzacions
[bóye]	17
[]	5
[bóywe]	3
[bók]	2
[bóyəl]	1
[boyí]	1
[bó]	1
[bówx]	1
[bówxe]	1
[bowʒwé]	1
[bóx]	1

Les realitzacions [bóye] i [bóywe] reflecteixen la forma gràfica del mot, amb pronúncia tancada de la mitjana i pronunciant la [e] final del mot que s'elideix en

la pronúncia d'origen. No s'aplica en aquest cas la reducció vocàlica. La pronúncia excepcional [bók] s'acosta més a l'original, però aplica l'ensordiment d'obstruent a final de mot del català i realitza una [b] oclusiva i no una [v] dental a l'inici. Sorprenen també les pronúncies [bój] i [bóx], en un cas amb un acabament de fricativa postalveolar i en l'altre amb l'ús d'un so manllevat d'una segona llengua (castellà).

51. Interviu

llengua d'origen: [inter'βiw]	
pronúncia	realitzacions
[interβíw]	29
[]	4
[terβíw]	1

La pronúncia més freqüent ([interβíw]) és l'original. No es redueix, la bilabial pren un caràcter aproximant i el mot finalitza amb diftong.

52. Men's Health

llengua d'origen: ['mɛnz 'hɛlθ]	
pronúncia	realitzacions
[ménsxéiθ]	11
[]	6
[ménsxélt]	3
[ménsxéi]	3
[ménsxéls]	3
[ménsxéiθ]	2
[ménsxéal]	2
[wínsxéi]	1

[mánsxélt]	1
[ménxéls]	1
[ménxá]	1

La pronúncia majoritària ([ménxélt]) és l'original, segurament per la familiaritat dels parlants amb aquests dos mots anglesos (*men* 'homes', *health* 'salut'). Les dues vocals mitjanes es realitzen obertes. El so final [θ], present també en castellà, es fa servir en anglès en mots que tenen la grafia *th*. En algunes pronúncies excepcionals els parlants no s'han familiaritzat amb el so final [θ] i realitzen [t] ([ménxélt]) imitant la grafia, [s] ([ménxéls]) o l'elideixen ([ménxé]). A la pronúncia excepcional [mánsxélt] el parlant a pronunciat la forma singular en anglès 'home' (*man*) i no pas la plural com indica la grafia de la marca.

53. Nike

llengua d'origen: ['naiki]	
pronúncia	realitzacions
[nájk]	34

El fet que tots els parlants hagin realitzat la pronúncia [nájk] demostra que aquesta forma fonologia es troba totalment adaptada. De fet, és la que ha fet servir la marca per comercialitzar els seus productes, almenys a Espanya. Tot i així, la pronúncia americana és un xic diferent ([náiki]), incorpora la pronúncia de la vocal final, elidida en les realitzacions dels parlants.

54. Lacoste

llengua d'origen: [la'kost]	
pronúncia	realitzacions
[lakóst]	14

[lakós]	13
[lakóste]	3
[lakóstə]	1
[lakówst]	1
[lekóst]	1
[]	1

La pronúncia més freqüent ([lakóst]) és l'original del francès, no redueix les vocals àtones. Les pronúncies [lakóste] i [lakóstə] reflecteixen la grafia del mot i no elideixen la -e final, a la primera no es redueix la tercera vocal, en canvi a la segona si que es dona la neutra.

55. H&M

llengua d'origen: ['hu 'əmə]	
pronúncia	realitzacions
[átʃejéme]	18
[]	8
[ákjémə]	3
[átʃeéme]	2
[ákémə]	1
[atʃjémə]	1
[kjémə]	1

La grafia H&M respon a una representació de noms propis (*Hennes* i *Mauritz*) fent servir el recurs de la formació de sigles. En aquest cas la pronúncia més freqüent és [átʃejéme]. Els parlants realitzen una pronúncia no recomanable de les sigles, agafant així una tercera llengua (castellà), deixant de banda l'original i la pròpia del català. En algunes pronúncies excepcionals, els parlants han fet la

pronúncia de les sigles en català ([ákjémə], [ákémə] i [kjémə]), reduint l'última vocal que és àtona.

56. Louis Vuitton

llengua d'origen: ['lwi vwi'ton]	
pronúncia	realitzacions
[lwísbujtón]	15
[]	8
[lwísbujtóni]	4
[lówisbújton]	2
[lósbutón]	1
[lwísbówtin]	1
[lwísbújlton]	1
[lwísbutón]	1
[lwísbúton]	1

La pronúncia més freqüent ([lwísbujtón]), redueix les vocals i produeix dos diftongs, un a la primera paraula i l'altra a la segona, la primera vocal del segon mot es fa oclusiva [b]. En català central, el so [v] únicament apareix com a variant combinatòria de [f] (*afgà*), en els altres casos s'ha convertit en bilabial [b]. El segon diftong es diferencia de la pronúncia original perquè la *u* actua com a vocal i la *i* com a semivocal, al contrari del que passa en el mot d'origen. Els parlants tracten aquest mot com si es tractés de *vuit* [bújt] o *cuit* [kújt], que tenen també diftong. En algunes pronúncies excepcionals que reflecteixen més la grafia del mot es fa sonar la [o] de *Louis* ([lówisbújton]) i ([lósbutón]).

57. Donna Karan New York

llengua d'origen: ['di 'kɛj 'ɛn 'gwaj] ['dɔnə 'kɛrən 'nu 'jɔrk]	
pronúncia	realitzacions
[]	12
[dónakáranníwjórk]	6
[dónakárennínwjórk]	3
[dónakáranínwjórk]	2
[dónəkárənnínwjórk]	2
[dékáéneí]	1
[dékáéneíyregə]	1
[díkénníwjórk]	1
[dónakaránníwjórk]	1
[dónakáranníwłórk]	1
[dónakáranníwjór]	1
[dónakáran]	1
[dónakáranínwjórk]	1
[drínt]	1

El nombre de pronúncies no realitzades d'aquest mot és evident i respondria més a una desconeixença de la marca que a una dificultat de pronúncia per catalanoparlants. La pronúncia de la marca admet la representació en forma de sigles (*DKNY*) i la completa (*Donna Karan New York*). En les pronúncies que es fan es reflecteix la grafia del mot lluny de la pronúncia original. A les pronúncies [dónakáranníwjórk] i [dónakárennínwjórk], que són les més freqüents, no es redueixen les vocals, mentre que a la pronúncia excepcional [dónəkárənnínwjórk], sí que es fa. En algunes pronúncies excepcionals s'ha realitzat en forma de

sigles, a la catalana ([dékáéñíyrégə]), o a l'anglesa parcialment ([dékáéñí]) i ([díkéníwjórk]).

58. Swarovski

llengua d'origen: [sva:'ro:fski:]	
pronúncia	realitzacions
[]	9
[əzβaróski]	5
[əzβarówski]	2
[əzβərópski]	2
[zwarówski]	2
[əzwarðrópski]	1
[ezwaróski]	1
[əzwaróski]	1
[əzwaróski]	1
[əzwárrófsk]	1
[əzβárkos]	1
[əzβarβónski]	1
[sarówski]	1
[sərawsórki]	1
[zwaróski]	1
[zwarβópski]	1
[zwípwéski]	1
[tʃarópski]	1

La combinació d'essa més consonant a principi de mot és inexistent en català. Per aquesta raó els catalanoparlants han desenvolupat mecanismes per facilitar la pronúncia difícil de mots estrangers com *Swarovski*. Observem que en la

majoria de pronúncies s'incorpora una vocal auxiliar [ə] i les poques realitzacions que no apliquen aquest mecanisme són totalment excepcionals. La dificultat fonològica del mot, explica també que molts parlants hagin decidit no pronunciar-lo. La pronúncia més freqüent ([əzβaróski]) adapta la grafia del mot a la fonologia del català. S'observa que no hi ha reducció vocàlica (a excepció de la vocal auxiliar). La segona consonant és bilabial [β] i no pas dental [v], i rep un tracte aproximant pel seu context fonològic. La quarta consonant (v) que es podria pronunciar en català amb el so [v] o amb [f] s'elideix, donant pas directament a la pronúncia de la fricativa [s]. A [əzβəróski], en canvi, s'aplica la reducció vocàlica i no s'elideix la quarta vocal, però es pronuncia com una oclusiva sorda, influenciada pel fet de trobar-se en la coda i per tenir darrere un so que és sord. Observem també algunes pronúncies excepcionals en les quals no s'adhereix la vocal de suport a l'inici sinó que es pronuncia directament la sibilant sorda o sonora seguida de vocal o semiconsonant (en aquests casos no es pronuncia oclusiva): [zwaróski], [zwaróski], [zwarβóski], [saróski], [sərawsórki]. I la pronúncia [tʃaróski] que excepcionalment realitza una africada postalveolar sorda a inici de mot.

59. Adidas

llengua d'origen: [ə'ðiðəs]	
pronúncia	realitzacions
[aðiðas]	33
[]	1

La pronúncia de la marca *Adidas* no presenta complicacions, la pronúncia assimilada per tots els parlants ([aðiðas]) reflecteix la grafia del mot i no aplica la reducció vocàlica com sí passa en la forma fonològica original.

60. Burberry

llengua d'origen: ['bɜːbəri]	
pronúncia	realitzacions
[burβéri]	14
[]	7
[burβéri]	5
[burβéri]	2
[barβéri]	1
[burβári]	1
[burβéirilóndon]	1
[burβéirilóndon]	1
[buβéri]	1
[gudwéri]	1

La pronúncia més freqüent ([burβéri]) reflecteix la grafia del mot, la segona vocal es realitza oberta, adaptant així el mot a la fonologia del català, com passa en una gran quantitat de mots catalans amb erra: *guerra, terra, gerra, serra*. En les pronúncies excepcionals [burβéri] i [burβéirilóndon], els parlants realitzen la segona ròtica vibrant i no pas bategant com passa en totes les altres pronúncies, la tònica en aquests casos es pronuncia tancada. Alguna pronúncia excepcional s'allunya més de la forma gràfica, realitzant així una vocal baixa en la primera o en la segona vocal ([barβéri] i [burβári]).

61. Bershka

llengua d'origen: ['berska]	
pronúncia	realitzacions
[bérska]	11
[bérfka]	9

[bérskə]	6
[bérfkə]	2
[]	2
[béska]	1
[bréska]	1
[bréktʃa]	1
[wérfka]	1

La pronúncia majoritària és la original ([bérska]), sense reducció i amb pronúncia tancada de la primera vocal. A [bérskə], en canvi, el mot s'adapta a la fonologia del català i es realitza la primera vocal oberta i es redueix l'àtona a neutra. En les pronúncies [bérfka] i [bérfkə], la tercera consonant no es realitza alveolar sinó postalveolar [ʃ]. A les pronúncies excepcionals [bréska] i [bréktʃa] observem una alteració de l'ordre sil·làbic CVC, així es realitza una estructura CCV fruit d'una metàtesi que està en consonància amb la preferència de la llengua per les codas sobre les obertures.

62. Bijou Brigitte

llengua d'origen: ['biʒu bri'ʒit]	
pronúncia	realitzacions
[]	10
[biʒówbriʒít]	6
[biʒóbriʒít]	4
[briʒóbriʒít]	2
[biyówréyə]	1
[bíowbriyájt]	1
[bíumbriyíte]	1
[biʒówbriʒít]	1

[biʒówbriyíte]	1
[biʒówbrikít]	1
[biʒówbriʒí]	1
[biʒówbriʒét]	1
[biʒúbriʒít]	1
[bójbríxite]	1
[brídʒetbriʒét]	1
[wiʒówwiwí]	1

En la pronúncia del mot *Bijou Brigitte*, el nombre de no realitzacions és rellevant, de la mateixa manera que ho és la varietat de pronúncies realitzades. Aquests fets, s'expliquen per la poca familiaritat amb mots francesos per part dels parlants i també per la desconexió de la marca, sobretot per part dels nois. La pronúncia més freqüent ([biʒówbriʒít]) és fidel a la grafia, tot i que elideix l'última vocal del segon mot. A diferència de la pronúncia original, a la segona síl·laba del primer mot es realitza un diftong i no pas una [u]. Les erres es realitzen en tots els casos bategants i no uvulars com fan els francesos ([biʒówbriʒít]). En alguna de les pronúncies excepcionals es pronúncia la –e final del segon mot, que apareix en la grafia, però no apareix en la fonologia original del mot ([biʒówbriyíte]). En aquest cas, erròniament s'interpreta la tercera vocal del segon mot com una [y]. Davant e i i, en francès, de la mateixa manera que passa en català, és pronuncia [ʒ]. Les pronúncies del tipus [bójbríxite], tot i realitzar la reducció a l'última vocal, incorporen sons de terceres llengües.

63. Tommy Hilfiger

llengua d'origen: ['tomi 'hɪlfɪgə]	
pronúncia	realitzacions
[tómixilfiyer]	12

[]	5
[tómxilfiyəər]	1
[tómifilxiyəər]	1
[tómixálfíyer]	1
[tómixəlfíyer]	1
[tómixelfíxer]	1
[tómixilfér]	1
[tómixilfger]	1
[tómixílfia]	1
[tómixilfiyəər]	1
[tómixilfiyəər]	1
[tómixilfijer]	1
[tómixilfiŋger]	1
[tómixilfixer]	1
[tómixilfizer]	1
[tómixélfser]	1
[tómi]	1
[tómixifíer]	1

La pronúncia majoritària ([tómixilfiyəər], reflecteix la grafia del mot. No es realitza reducció vocàlica, i s'incorpora el so [x] en la producció de l'hac aspirada de l'anglès, en el segon mot. La quarta consonant del segon mot es pronuncia [ɣ], seguint les pautes de l'anglès i no del català que faria [tómixilfizer], com fa un parlant en una pronúncia excepcional. Alguns parlants, sí que realitzen la reducció vocàlica en la tercera vocal del segon mot ([tómxilfiyəər] i [tómixilfiyəər]).

64. Pimkie

llengua d'origen: ['pimki]	
pronúncia	realitzacions
[píŋki]	20
[pímki]	8
[pímkie]	3
[]	2
[pimíke]	1

La pronúncia més freqüent ([píŋki]) es realitza amb un so nasal que esdevé velar per influència de la oclusiva que la segueix [k]. La pronúncia ([pímki]), amb bilabial, reflecteix la fonologia original del mot, mentre que la pronúncia ocasional [pímkie] en reflecteix la seva forma gràfica.

65. Massimo Dutti

llengua d'origen: ['massimo 'dut:i]	
pronúncia	realitzacions
[másimodúti]	28
[máksimodúti]	3
[]	2
[mádsimodúti]	1

La pronúncia més freqüent ([másimodúti]) fa una adaptació de la forma gràfica del mot, convertint les consonants llargues que apareixen en el primer i segon mot en consonants curtes. En aquesta pronúncia no hi ha reducció vocàlica. A la pronúncia excepcional [máksimodúti], els parlants són conscients de la geminació (ss) del primer mot, i davant la dificultat de la seva realització, incorporen la realització [ks] que pertany a la seva fonologia.

66. Stradivarius

llengua d'origen: [estraði'βarius]	
pronúncia	realitzacions
[əstraðiβárius]	18
[]	8
[əstrəðiβárius]	3
[estraðiβárius]	2
[fraðiβárius]	1
[traðiβárius]	1
[traðiβílsjon]	1

Stradivarius, ens torna a presentar una estructura d'obertura de mot del tipus CCCV, amb fricativa seguida de consonant, que com s'ha observat en els altres casos presenta complicacions de pronúncia als catalanoparlants. Observem que la majoria de parlants insereix la vocal d'ajuda al davant per facilitar-ne la pronúncia. A la pronúncia més freqüent ([əstraðiβárius]) els parlants no realitzen la reducció vocàlica (sols la neutra auxiliar apareix reduïda), mentre que en algunes pronúncies excepcionals sí que es fa [əstrəðiβárius]. Alguns parlants fan [estraðiβárius], fent servir una mitjana tancada [e] com a vocal de suport i sent fidels a la pronúncia original de la marca. Aquests parlants fan una pronúncia castellana i apliquen el mecanisme d'inserció del castellà. Cal tenir en compte que *Stradivarius* s'ha pres com un mot manllevat i s'ha adaptat al castellà per donar nom a la marca de roba espanyola. La pronúncia excepcional [traðiβárius] aplica un mecanisme de simplificació del grup consonàntic, mecanisme que es sol fer servir per a altres tipus de mots.

67. Carrefour

llengua d'origen: [kaʀ'fuʀ]	
pronúncia	realitzacions
[karéfuʀ]	32
[karéful]	1
[kəréfuʀ]	1

La pronúncia més freqüent ([karéfuʀ]) presenta una adaptació del mot francès al castellà. No s'aplica la reducció vocàlica i les ròtiques uvulars es converteixen, en vibrant la primera (intervocàlica) i en bategant la final. La pronúncia excepcional [karéful] s'explica perquè la ròtica i la lateral tenen el mateix punt d'articulació, el parlant ha modificat el mode d'articulació. En aquest cas, s'observa també que el parlant hagi pogut confondre el nom de la marca amb l'adjectiu anglès *careful* 'curós'.

68. Lidl

llengua d'origen: ['lɪtl]	
Pronúncia	realitzacions
[líðel]	27
[líðəl]	6
[]	1

En català no existeixen mots que realitzin la combinació consonàntica final *-dl*, aquest fet dificulta la pronúncia d'aquest mot alemany. Per aquesta raó s'insereix una vocal de suport entre les dues consonants. La pronúncia més freqüent és [líðel], és la pronúncia que ha arribat del castellà i per aquesta raó la vocal de suport inserida és [e], aclarim que en castellà tampoc existeix cap mot amb el

grup *-dl* final. La pronúncia [líðə], que incorpora la vocal de suport neutra, seria la més indicada si volem adaptar el mot a la parla catalana genuïna.

69. Caprabo

llengua d'origen: [ka'praβo]	
pronúncia	realitzacions
[kapráβo]	34

El fet que tots els parlants hagin realitzat la pronúncia [kapráβo] mostra que la pronúncia està consolidada amb una forma única. Observem que no s'aplica en aquest cas la reducció vocàlica.

70. Schlecker

llengua d'origen: ['ʃlɛkə]	
pronúncia	realitzacions
[əzléker]	15
[]	5
[ezléjker]	2
[əzléjker]	3
[jélker]	2
[əskéler]	1
[əskléxer]	1
[əskléɾ]	1
[əʃléker]	1
[léker]	1
[saléker]	1
[sílker]	1

Com ja hem vist en exemples anteriors, la pronúncia sibilant més consonant a inici de mot no és factible en català, per aquesta raó *Schlecker* presenta dificultats als catalanoparlants. En aquest cas, observem que la majoria incorpora la vocal neutra de suport, tal i com es desprèn del mecanisme d'adaptació de mots amb sibilant més consonant inicial del tipus *scuola*. La pronúncia més freqüent ([əzléker]) insereix aquesta vocal de suport neutra però no realitza reducció a la tercera vocal. Observem també que el grup gràfic *Sch-* pateix una simplificació i es pronuncia [z], a causa del context sonor en el qual es posiciona. A les pronúncies excepcionals [ezléjker] i [əzléjker], s'ha inserit una semivocal després de la segona e. Aquesta pronúncia es pot explicar per un tracte del mot com si es tractés d'un anglicisme que ens fa pensar en el famós equip de la NBA (*Los Angeles Lakers*). Les pronúncies excepcionals com [əskléɾ], [léker] i [sílker], que simplifiquen el mot extraient segments, es poden explicar sols per desconexió del mot i de la seva pronúncia original.

71. Champion

llengua d'origen: ['tʃæmpiən]	
pronúncia	realitzacions
[tʃámpion]	28
[]	6

La pronúncia realitzada pels parlants ([tʃámpion]) reflecteix la grafia del mot, no s'aplica la reducció vocàlica i la consonant inicial es produeix amb un so africacat.

72. Media Markt

llengua d'origen: ['me:di:a: 'maɪkt]	
pronúncia	realitzacions
[méðjamáɾk]	20

[méðjamár]	13
[méðjamárket]	1

La pronúncia més freqüent [méðjamárk] reflecteix la forma gràfica del mot. No redueixen les vocals i la primera vocal es pronúncia tancada. La [t] final s'elideix donant un final de mot pronunciable en català VCC, ja que no existeix en català cap final [-rkt]. La pronúncia [méðjamárket] respon a una adaptació de la fonologia castellana, que tracta de manera errònia el mot com si fos anglès (*supermarket, market*).

73. Decathlon

llengua d'origen: [deka'lo]	
pronúncia	realitzacions
[dekadlón]	30
[dékadlon]	3
[dekádlon]	1

Observem que la majoria de parlants realitza la pronúncia [dekadlón] amb accent agut i sense aplicar la reducció vocàlica. La tercera vocal [d] a final de coda, assimila la sonoritat de la lateral sonora que la segueix. En les pronúncies excepcionals varia l'accent, en un cas la paraula es pronúncia plana ([dekádlon]) i en l'altra es fa esdrúixola ([dékadlon]). La pronúncia plana es pot veure afavorida perquè la segona síl·laba acaba en consonant i atreu l'accent. La pronúncia esdrúixola és possible perquè no s'ha aplicat la reducció vocàlica.

74. Eroski

llengua d'origen: [e'roski]	
pronúncia	realitzacions
[eróski]	33
[éroski]	1

La marca Eroski és prou coneguda com perquè els parlants hagin assimilat la seva pronúncia original ([eróski]), sense reducció de la primera vocal a neutra. La pronúncia ocasional ([éroski]), desplaça l'accent i esdevé una pronúncia forçada que no redueix la segona vocal a [u], tot i que vol acostar-se més al català.

75. Bauhaus

llengua d'origen: [bau'haus]	
pronúncia	realitzacions
[baxáws]	17
[bawxáws]	12
[bəxáws]	2
[banxáws]	1
[beaxáws]	1
[]	1

La pronúncia més freqüent ([baxáws]) no realitza la reducció a neutra de la primera vocal. Observem que s'adopta el so [x] per realitzar la pronúncia de l'hac aspirada i que la semivocal del primer diftong s'elideix en aquest cas. A [bawxáws], en canvi es realitzen els dos diftongs sense problemes. La pronúncia

[bəxáws], amb realització de la neutra, demostra un interès d'adaptació del mot a la fonologia del català.

76. Wala

llengua d'origen: ['wala]	
pronúncia	realitzacions
[wála]	34

La pronúncia de la marca *Wala* ([wála]), no presenta cap dificultat de pronúncia per part dels parlants. La pronúncia es realitza sense reduir la segona vocal i amb semivocal inicial.

77. JYSK

llengua d'origen: ['dʒæsk]	
pronúncia	realitzacions
[]	23
[ʒísk]	6
[xísk]	1
[ʒésk]	1
[ʒíski]	1
[ʒótəiésəká]	1
[ʒótəíyréyæésəká]	1

Les poques realitzacions de *JYSK*, donen a entendre que la marca danesa no és prou coneguda pels parlants. La realització més freqüent ([ʒísk]) reflecteix la lectura del mot amb fonologia catalana, amb so fricatiu postalveolar a l'inici i un final sord amb fricativa i oclusiva final. La pronúncia excepcional [xísk] atribueix erròniament i fent un calc del castellà, el so [x] per la lletra jota. Altres parlants

han optat per pronunciar la marca lletra per lletra, mostra del poc coneixement que en tenen d'aquesta ([ʒótə́ésəká] i [ʒótə́ɣréɣəésəká]).

78. Ikea

llengua d'origen: [i:'kəa:]	
pronúncia	realitzacions
[ikéa]	31
[]	3

La pronúncia més freqüent ([ikéa]) reflecteix la grafia del mot. No es redueix l'última vocal a neutra i la e es pronuncia tancada, aquests trets donen a entendre que els parlants opten per una pronúncia castellana del mot.

79. Volkswagen

llengua d'origen: [fɔlks'va:gn]	
pronúncia	realitzacions
[bolsβáyen]	13
[]	13
[bolsβáʒen]	5
[wolsβáyen]	1
[wólgól]	1
[pólo]	1

La pronúncia [bolsβáyen] respon més a una adaptació de la forma gràfica del mot per fer-lo pronunciable, que no pas a una pronúncia que reflecteixi la fonologia original alemanya. En aquesta no es redueixen ni la primera (a [u]) ni la tercera vocal (a neutra). Com ja hem vist en altres exemples, la primera vocal v, es pronuncia [b] per la tendència que han agafat els parlants del català central.

La realització de la [ʒ] o la [ɣ] respon a la adaptació a la fonologia catalana en el primer cas i l'alemanya en el segon.

80. Chevrolet

llengua d'origen: [ʃevrə'leɪ]	
pronúncia	realitzacions
[ʃéβrolet]	27
[ʃéðrole]	1
[ʃérβolet]	1
[ʃéβerlot]	1
[ʃéβərlot]	1
[ʃéβolet]	1
[ʃéβrole]	1
[]	1

La pronúncia majoritària ([ʃéβrolet]) reflecteix la forma gràfica del mot. En aquesta no es redueixen ni la segona ni la tercera vocal i la tònica es pronuncia tancada. La pronúncia inicial [ʃ], en totes les realitzacions, s'entén com una estratègia dels parlants per preparar la realització de la fricativa que la segueix. En pronúncies excepcionals com [ʃéβerlot] i [ʃéβərlot] es produeix metàtesi d'[r]. Les característiques perceptives d'aquesta consonant expliquen en part que es moguin dins la mateixa síl·laba.

81. Suzuki

llengua d'origen: [zu'zuki]	
pronúncia	realitzacions
[zuzúki]	33
[suθúki]	1

La pronúncia més freqüent ([zuzúki]), realitza les sibilants sonores, influenciades pel context fònic en el qual es troben (seguides de vocals). La pronúncia excepcional [suθúki] resulta molt forçada, realitzant la [θ] sorda que influeix també en la realització de la primera sibilant sorda.

82. Peugeot

llengua d'origen: [pø'ʒo]	
pronúncia	realitzacions
[péwʒót]	31
[pewʒét]	2
[pewʒéo]	1

La pronúncia majoritària ([péwʒót]) reflecteix una adaptació de la grafia a la fonologia catalana. Observem que els parlants interpreten el mot com si es tractés d'un compost i per tant amb dos accents tòncics, la primera vocal es realitza oberta i la segona tancada. Per altra banda, a la pronúncia ocasional [pewʒét], els parlants no redueixen a la primera vocal i pronuncien la tònica tancada.

83. Porsche

llengua d'origen: ['po:rʃə]	
pronúncia	realitzacions
[pórtʃ]	17
[pórʃ]	15
[pórtʃe]	1
[]	1

La pronúncia més freqüent ([pórtʃ]) és resultat d'una adaptació del mot a la fonologia catalana. Com hem vist ja en altres casos, s'entén la realització del so africacat [tʃ], com una estratègia dels parlants per preparar la realització de la fricativa que segueix. No s'aplica aquest mecanisme a la pronúncia [pór], en la qual els parlants realitzen directament el so fricatiu. La pronúncia [pórtʃe] vol reflectir la grafia del mot i insereix la mitjana tancada sense reduir a final de mot.

84. Mitsubishi

llengua d'origen: [mitsu'biʃi]	
pronúncia	realitzacions
[mitsuβíʃi]	16
[mitʃuβíʃi]	12
[]	3
[miʃuβíʃi]	2
[mitsuβísi]	1

Les pronúncies [mitsuβíʃi] i [mitʃuβíʃi], que són les més freqüents, es diferencien per la realització de l'alveolar [s] o la postalveolar [ʃ] en la realització del so aproximant. La realització de [tʃ] es pot explicar per l'anticipació del so [ʃ] que apareix més endavant.

85. Ssangyong

llengua d'origen: ['sæŋ'jɔŋ]	
pronúncia	realitzacions
[sánjón]	21
[]	10
[sánján]	2
[sánjó]	1

En la pronúncia més freqüent ([sánjón]) aquest mot és concebut com un compost. Les oclusives velars sonores [g] que apareixen a fi del primer i segon mot, s'elideixen en la pronúncia però se'n conserven els seus trets en la velarització de les nasals.

86. Citroën

llengua d'origen: [si'troɛn]	
pronúncia	realitzacions
[sitróen]	23
[θitróen]	7
[sitroén]	3
[]	1

En la pronúncia majoritària ([sitróen]), no es redueix la tercera vocal i la sibilant inicial de mot es realitza sorda. A [θitróen] el so fricatiu sord és el manllevat de la llengua castellana [θ] i de la mateixa manera les vocals es realitzen sense reducció i tancades. La pronúncia excepcional [sitroén], es veu molt forçada perquè no redueix les vocals però realitza la obertura de la tònica.

87. Microsoft

llengua d'origen: ['maikro'sɔft]	
pronúncia	realitzacions
[mikrosóf]	25
[mikrosóft]	5
[]	2
[mikrofós/mikrosóf]	1
[mikrozón]	1

La pronúncia que més s'ha donat ([mikrosóf]) reflecteix la grafia del mot i encara més ho fa [mikrosóft] que no elideix la [t]. L'ensordiment de la [s] s'explica per l'assimilació dels trets sords de la [f], vocal que la segueix.

88. Toshiba

llengua d'origen: ['toʃiβa]	
pronúncia	realitzacions
[toʃiβa]	32
[toʃiβa]	1
[]	1

La pronúncia ([toʃiβa]) és fidel a la fonologia origen del mot, sense reducció de la vocal primera i tercera. Es pot explicar la realització del so africacat a la pronúncia excepcional [toʃiβa] per la perseverança dels trets de la [t] en la consonant següent.

89. Fujitsu

llengua d'origen: [ɸʷ'dʒitsʷ:]	
pronúncia	realitzacions
[fuʒítsu]	26
[]	5
[fiʒítsu]	1
[fuʒídʒu]	1
[fuʒísu]	1

La pronúncia més freqüent ([fuʒítsu]) reflecteix la forma gràfica del mot. La forma fonològica del mot no presenta dificultats d'adaptació a la llengua catalana.

90. Philips

llengua d'origen: ['fílips]	
pronúncia	realitzacions
[fílips]	26
[fílps]	3
[]	2
[fílip]	1
[fílís]	1
[plíps]	1

La pronúncia majoritària ([fílips]) és la original, es demostra d'aquesta manera que els parlants coneixen que la grafia *ph* en anglès correspon al so de la [f] com passa a: *phone*, *Philomena*, *Phil Collins* i *phonetics*. Les pronúncies excepcionals mostren realitzacions improvisades ([fílps], [fílip] i ([fílís]).

91. Sanyo

llengua d'origen: ['sáño]	
pronúncia	realitzacions
[sánjo]	17
[sáño]	9
[]	6
[sánjó]	1
[sánjú]	1

La pronúncia més freqüent ([sánjo]) reflecteix la forma gràfica del mot i no redueix la tercera vocal, la interpretació de la grafia *ny* es tractaria per la

fonologia castellana. Els parlants que han pronunciat ([sáɲo]), interpreten el so de la *ny* amb la fonologia catalana i per tant realitzen una palatal sonora.

92. Siemens

llengua d'origen: ['zi:məns]	
pronúncia	realitzacions
[siéməns]	31
[siémen]	1
[siéməns]	1
[]	1

En la pronúncia majoritària ([siéməns]), els parlants reflecteixen la grafia del mot. La segona vocal es pronúncia tancada i la tercera no es redueix, al contrari que passa en la pronúncia excepcional [siéməns] que vol adaptar més el mot a la fonologia del català.

93. Hewlett-Packard

llengua d'origen: ['hju:lət 'pækərd]	
pronúncia	realitzacions
[]	11
[ákpe]	8
[atʃépe]	7
[xéwletpákar]	2
[xεβlétpárkər]	1
[xéwletbakárt]	1
[xéwletpákart]	1
[xéwletpákər]	1
[xewlétipákər]	1

[xiwlétpákwer]

1

Les no realitzacions de la marca *Hewlett-Packard*, s'expliquen per l'ambigüitat que presenta la comercialització de la marca, algunes vegades en forma d'acrònim (*HP*) i d'altres en forma original (*Hewlett-Packard*). Observem que els parlants es decanten més per la pronúncia *HP*, en alguns casos lletrada en català ([ákpe]) i en altres en castellà ([atʃépe]). Aquesta informació ens ajuda a comprendre la influència de terceres llengües en la pronúncia no genuïna de mots manlevats. A la pronúncia excepcional [xéwletpákar] el parlant reflecteix la grafia del mot i incorpora el so [x] per realitzar la aspirada inicial del mot. Respecte a les vocals, observem que no es redueixen les àtones a neutra i la primera vocal es pronuncia tancada.

94. PlayStation

llengua d'origen: ['pleɪ 'steɪʃən]	
pronúncia	realitzacions
[pléjstéjʃon]	27
[plájstéjʃon]	5
[]	2

En les pronúncies realitzades per part dels parlants, queda clar que són conscients de que aquesta marca està formada per un mot compost anglès, *play* 'jugar' i *station* 'estació'. De totes maneres, la pronúncia s'acosta més a la forma gràfica del mot que a la fonologia anglesa. A [pléjstéjʃon] i [plájstéjʃon], no hi ha reducció vocàlica i les mitjanes es pronuncien tancades, els parlants han assimilat el so [j], que apareix en algunes paraules angleses com *nation*, *relation*, *intuition*.

95. Wii

llengua d'origen: ['wi]	
pronúncia	realitzacions
[wí]	33
[]	1

La pronúncia [wí] resulta senzilla i no presenta cap mena de problema pels catalanoparlants que la pronuncien de la mateixa manera que en la forma original.

96. Whirlpool

llengua d'origen: ['wɜ:lpu:l]	
pronúncia	realitzacions
[wílpul]	12
[wírpul]	8
[]	6
[wílpol]	2
[wírlpul]	2
[wájrpəl]	1
[wédiŋpul]	1
[wírlpol]	1
[wírpól]	1

En la pronúncia del mot *Whirlpool* apareix en posició de coda sil·làbica una construcció consonàntica insòlita en català (-*rl*), dues consonants que presenten la mateixa sonicitat. Això porta a que els parlants es decantin per fer ([wílpul]) o ([wírpul]) indistintament, simplificant el grup consonàntic a través de l'elisió de *r* o

de *l*. Observem que en aquests casos es redueix la segona vocal a [u], a diferència d'altres pronúncies excepcionals com ([wílpol]).

97. Westinghouse

llengua d'origen: ['westiŋ'hɑ:ws]	
pronúncia	realitzacions
[westíŋxáws]	16
[wéstiŋxáws]	10
[]	4
[wéstnájtxáws]	1
[wéstiŋxóws]	1
[wístiŋxáws]	1
[wéstiŋxóws]	1

La pronúncia més freqüent ([westíŋxáws]), s'acosta bastant a la pronúncia original del mot. Observem que la primera vocal sols s'ha reduït parcialment i no es fa neutra i la marca és concebuda com un mot compost. Per altra banda, s'elideix l'oclusiva sonora, però se'n conserven els seus trets en la realització de la nasal velar. En la pronúncia del segon mot es fa ús del so [x] per a la *h* aspirada. La pronúncia [wéstiŋxáws] es diferencia de l'anterior per presentar una pronúncia oberta de la primera vocal del mot.

98. Vaillant

llengua d'origen: [va'jã]	
pronúncia	realitzacions
[bajlán]	9
[bajlán]	8
[]	5

[bajlánt]	3
[bájləŋ]	3
[bajlánt]	1
[bájləŋ]	1
[wájílán]	1
[wajlán]	1
[wájlant]	1
[vajlán]	1

La pronúncia més freqüent ([bajlán]), no redueix la primera vocal, realitza una oclusiva sonora a inici de mot [b] i pronúncia com a velar [l] la segona consonant. A [bajlán], tampoc es redueixen les vocals, però es reflecteix més una grafia adaptada al català per la pronúncia palatal de la //l. En les realitzacions [wajlán], [wájlant] i [vajlán], la consonant s'apropa més al so de la labiodental [v] que hi pertocaria i s'ha anat perdent en el català central.

99. Olympus

llengua d'origen: [o'limpəs]	
pronúncia	realitzacions
[olímpus]	28
[]	3
[olímpius]	2
[olímpu]	1

La pronúncia més freqüent ([olímpus]) reflecteix la forma gràfica del mot i no presenta complicacions pels catalanoparlants. Les pronúncies excepcionals s'expliquen per una desconeixença de la marca o són fruits de la improvisació momentània.

100. Apple

llengua d'origen: ['æpəl]	
pronúncia	realitzacions
[ápeɫ]	18
[ápəɫ]	15
[]	1

Les pronúncies d' *Apple* s'agrupen entre les realitzacions que no realitzen la reducció vocàlica a neutra ([ápeɫ]) i les que sí la fan ([ápəɫ]). Les que realitzen la reducció són fidels a la pronúncia d'origen en anglès. Les altres pronúncies s'expliquen per la influència de la fonologia del castellà en la seva realització.

6. Conclusions

Les llengües evolucionen a mesura que la societat progressa, s'eixampla, aprofundeix, en els àmbits del coneixement. Quan aquestes entren en contacte s'enriqueixen, intercanviant conceptes nous i estratègies gramaticals alienes. Mentre els homes creen i descobreixen coses noves per portar-les arreu del món, les llengües donen nom a aquestes innovacions i descobriments. Aquests nous mots que apareixen viatgen de llengua en llengua, en algunes s'hi adapten i en altres no. Són diversos els factors que acabaran determinant si un mot es pot quedar i de quina manera dins d'una llengua concreta.

En aquest treball s'ha estudiat el comportament dels noms de marques registrades, principalment no autòctones, en el context del català. Normativament, aquests noms no s'haurien d'incorporar a la llengua que els manlleua, sinó que s'hauria de recórrer a la grafia original del mot i la pronúncia hauria de ser la més fidel a l'original possible. Ens trobem davant d'uns mots dels quals és inevitable prescindir ja que formen part de la nostra vida: anar la *RENFE*, prendre un *Nespresso*, comprar-te uns *Levi's*. En aquest treball, no s'ha pretès entrar en el debat sobre quan deixen de ser un mot propi per convertir-se en comuns, ni de com poden influir aquests mots nouvinguts a la pèrdua del vocabulari genuí de la pròpia llengua. El que s'ha pretès esbrinar és quines tendències agafen els parlants en la pronúncia d'aquests mots que no els són propis, en aquest cas concret d'un grup de joves que estudien a Amer.

Pel que fa a la informació que tenen els parlants sobre com han de pronunciar una marca comercial autòctona, que no deixa de ser un nom propi estranger, és més aviat escassa. Es considera que el mot s'ha de pronunciar amb fidelitat a la llengua d'origen, però si resulta que el parlant no coneix ni la llengua ni la fonologia d'aquesta, el resultat serà totalment improvisat. Aquesta manca d'informació i d'assessorament que té el parlant en el moment de saber com s'ha

de pronunciar una marca, el portarà a recórrer a la pronúncia que més hagi escoltat.

La pronúncia que més s'escolta normalment és la dels mitjans audiovisuals, és per això que cal que en els anuncis publicitaris la pronúncia sigui ben acurada. El que passa és que en aquests casos seran els equips directius els que decidiran quina ha de ser la pronúncia que volen pel seu producte i per tant es triaran en molts casos solucions pensant en el comerç internacional.

Els casos de les pronúncies de joves analitzats en aquest treball són fruit del sùmmum de totes aquestes situacions sociolingüístiques. Cal advertir que els resultats del cas pràctic analitzats en el cos d'aquest treball no es poden generalitzar englobant-los a tots els joves catalanoparlants. Aquest exercici ha consistit en un tast, que estès a grups més heterogenis i a una escala major podria donar-nos uns resultats més o menys semblants.

Un cop analitzats els casos, a continuació trobem les observacions que es consideren rellevants i que ens aporten informació per poder plantejar-nos en un futur un treball molt més exhaustiu :

1. Els parlants presenten dificultats en les realitzacions que tenen estructures sil·làbiques inexistents en català (CCCV) i les que comencen per una sibilant més una consonant. Aquests fan servir mecanismes per facilitar la pronúncia d'aquests mots. N'és un exemple d'inserció, la pronúncia de la marca *Schwarzkopf* [əzβárskof] en la que el parlant insereix una vocal

neutra com a mecanisme d'ajuda. Un exemple d'elisió, és el de *Schweppes* [swéps] pronúncia en la qual el parlant simplifica el primer grup consonàntic del mot.

2. Els parlants mostren amb les seves pronúncies que no tenen coneixença del francès i de l'alemany i tampoc de la fonologia d'aquestes llengües. Això es nota sobretot les marques franceses *Bijou Brigitte*, *Jean Paul Gaultier*, *Dove*, que reuneixen un nombre important de no realitzacions i en les pronúncies que s'han fet la variació, sobretot vocàlica, és molta.
3. Els parlants recorren a terceres llengües com l'anglès i sobretot el castellà per realitzar pronúncies que tenen una altra llengua d'origen. Això passa en mots com: *Wella* [wéla], *Dove* [dóβε], *Vanity Fair*, [bánitifér], *Lacoste* [lakóste]. Observem que moltes vegades el parlant realitza una interpretació amb fonologia castellana de la grafia del mot. [naθionálzeoyráfik].
4. En algunes ocasions els parlants alteren l'ordre sil·làbic del mot per metàtesi: [garnjé]/ [granjér], [rúfles]/ [rúfəls].
5. En alguns casos els parlants interpreten la grafia a la catalana. Vegem la *ny* de [pánskumpáɲ] i la *ll* de [kéloks] i [kíluks].
6. Els parlants tendeixen més a realitzar la *hac* aspirada en posició inicial de mot que no pas a elidir-la com faria el català [xaríβo].
7. En marques catalanes es tendeix a fer la pronúncia catalana, però hi ha casos excepcionals on els parlants realitzen també la castellana [frəʃənét]/[frejʃenét].
8. Algunes marques comercials tenen una forma fonològica molt estesa i els parlants la tenen totalment assimilada, en aquests casos pràcticament no existeix variació [kókəkólə] i [nájk].

9. En marques comercials que tendeixen a pronunciar-se de forma lletrada com *H&M*, els parlants pronuncien les sigles en castellà i no pas en català ni en la llengua original de la marca [átfejéme]. Aquest fet pot veure's influenciat per la publicitat que fan les marques en el seu anuncis. Cal considerar, que el català és discriminat per moltes marques que s'anuncien per televisió i radio amb espots publicitaris sols en castellà.

7. Bibliografia

- ALCOVER, ANTONI M. i MOLL, FRANCESC DE BORJA. *Diccionari català-valencià-balear*. [10 volums]. Palma de Mallorca: Moll, 1980.
- ARAUJO, DEBORAH. *Loanword Phonology versus Second Language Phonology: Evidence from Brazilian Portuguese*. Stony Brook University (EUA).
- CABRÉ, MARIA TERESA. *El sistema vocàlic del català central i l'adaptació de manlleus*. 14è Col·loqui Internacional de la Llengua i Literatura Catalanes, 2006. AILLC: Budapest (Hongria).
- CABRÉ, MARIA TERESA. "Altres sistemes de formació de mots". *Gramàtica del català contemporani*. ed. 4a. Barcelona: Grup Editorial 62, 2008. 889-932.
- CABRÉ, MARIA TERESA. "Vowel reduction and vowel harmony in Eastern Catalan loanword phonology". *Phonetics and Phonology: Interactions and interrelations*. Amsterdam/ Filadèlfia: John Benjamins. 267-285.
- CASTELANOS, JOSEP ANTON. *Proposta de modificació del fascicle de fonètica del document de l'IEC "Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana"*. Universitat Pompeu Fabra: 2011.
- CCMA (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals). *Llibre d'estil de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals*. Sant Joan Despí: Televisió de Catalunya, 2013.
- COLLELL ORRIT, DAVID. *La pronúncia dels neologismes en català*. Lleida: Universitat de Lleida, 2003.
- COLOMER, ROSA i FARGAS, F.XAVIER i MONTES DOLORS. *Noves perspectives sobre els manlleus*. Centre Terminològic TERM CAT. Estudis Romànics. Vol. XXVIII, 2006. 151-177.

- Comissió de Normalització Lingüística de TVC. *El català a TV3: llibre d'estil*. Barcelona: Edicions 62, 1995.
- DE IZAGUIRRE, LLUÍS i PEDREÑO, ESTER. *Neologia en els corpus orals: expectatives des de la perspectiva del català*. 1er Congrés Internacional de Neologia en les llengües romàniques: Barcelona, 2008.
- *Diccionari català-valencià-balear*. IEC. <http://dcvb.iecat.net/>. 2 de juny del 2014.
- DIEC-2. *Diccionari de la llengua catalana*. ed. 2a. Barcelona: Edicions 62- Enciclopèdia Catalana.
- DOLS SALAS, NICOLAU A. "Fenòmens en grups consonàntics". *Gramàtica del català contemporani*. ed. 4a. Barcelona: Grup Editorial 62, 2008. 289-318.
- DOMÈNECH, ONA i ESTOPÀ, ROSA i MAYORAL, CRISTINA. *Neologia lèxica i mitjans de comunicació orals*. 13è Col·loqui Internacional de la Llengua i Literatura Catalanes: Girona, 2003. Observatori de Neologia. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra.
- *És a dir*. CCMA (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals). 2003. <http://esadir.cat>. 23 d'abril del 2014.
- *FORVO: Diccionario de Pronunciación* (FORVO MEDIA S.L.). 2008. <http://es.forvo.com>. 23 d'abril del 2014.
- IEC (Institut d'Estudis Catalans). *Gramàtica de la llengua catalana (versió provisional electrònica)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans [www.iecat.net].
- IEC (Institut d'Estudis Catalans). Secció Filològica. *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, I: Fonètica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1990.
- *Institut d'Estudis Catalans – Diec2*. IEC. <http://dlc.iec.cat/>. 2 de juny del 2014.

- *Institut d'Estudis Catalans: l'acadèmia catalana de les ciències i les humanitats*. IEC. <http://www.iec.cat>. 23 d'abril del 2014.
- LLORET, MARIA-ROSA. "Estructura sil·làbica". *Gramàtica del català contemporani*. ed. 4a. Barcelona: Grup Editorial 62, 2008. 195-249.
- MASCARÓ, JOAN. "El sistema vocàlic, Reducció vocàlica". *Gramàtica del català contemporani*. ed. 4a. Barcelona: Grup Editorial 62, 2008. 89-123.
- MOIRA, YIP. *The symbiosis between perception and grammar in loanword phonology*. Londres: University College London, 2005.
- OLIVA, SALVADOR i SERRA PEP. "Accent". *Gramàtica del català contemporani*. ed. 4a. Barcelona: Grup Editorial 62, 2008. 345-391.
- *Optimot, consultes lingüístiques – Llengua catalana*. Generalitat de Catalunya <http://www.gencat.cat/optimot/>. 27 de maig del 2014.
- PALMADA, BLANCA. *La fonologia catalana: Els principis generals i la variació*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1994.
- PI-MALLARACH, JOSEP. *L'obertura de les vocals mitjanes en una mostra de neologismes del català*. Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Lletres. Departament de Filologia Catalana, 1997.
- PRADILLA CARDONA, NICOLAU A. "Ensordiment, espirantització i fenòmens que afecten les sibilants". *Gramàtica del català contemporani*. ed. 4a. Barcelona: Grup Editorial 62, 2008. 319-343.
- PRIETO, PILAR. *Fonètica i fonologia: els sons del català*. Barcelona. Editorial UOC, 2004.
- RECASENS VIVES, DANIEL. *Fonètica descriptiva del català: Assaig de caracterització de la pronúncia del vocalisme i consonantisme del català al segle XX*. ed. 2a. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1996.
- RECASENS VIVES, DANIEL. *Fonètica i fonologia*. Barcelona: Enciclopedia Catalana, 1993.

- TERMCAT (Centre de Terminologia). Consell Supervisor. *Manlleus i calcs lingüístics en els treballs de la terminologia catalana*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1990.
- TERMCAT (Centre de Terminologia). *Manlleus i calcs lingüístics en terminologia*. Barcelona: TERMCAT, 2005.
- VENDELIN, INGA i PEPPERKAMP SHARON. *The influence of orthography on loanword adaptations*. París: Departement de Sciences du Langage, 2005.